płata pocztowa uiszczona ryczałtem. ILUSTROWANA Dzisiejszy numer zawiera 12 stron

REPUBLIKA

ok VII | ŁÓDŹ ŚRODA, 23-go PAŹDZIERNIKA, 1929 R. | CENA NUMERU 25 GROSZY. | Nr 291

Proces o bluźnierstwo arcyb. Kowalskiego.

Znów siwe habity na sali sądowej w Płocku.

Tajny akt oskarżenia i tajne rozprawy

Arcybiskup marjawicki skazany został na rok ciężkiego więzienia. Tłumy marjawitów dokoła gmachu sądowego w Płocku.— Spór o zasadnicze kwestje dogmatyczne.

Płocki korespondent „Republiki" donosi:

Gmach sądu okręgowego w Płocku przedstawiał w dniu wczorajszym niezwykły widok, żywo przypominający czasy procesu arcybiskupa Kowalskiego, oskarżonego wówczas o czyny lubieżne z „mandolinistkami", wychowankami klasztoru marjawickiego i zakonnicami.

Ze wszystkich stron kraju zjechali licznie marjawici, by uczestniczyć w sprawie przeciwko swemu zwierzchnikowi kościelnemu, który tym razem odpowiadać miał z art. 73 za bluźnierstwa przeciwko papieżowi, religji katolickiej i kościołowi katolickiemu. Bluźnierstw tych dopuścić się miał arcybiskup Kowalski w opracowanem przez siebie wydaniu „Starego Testamentu".

Marjawici przywiązywali do procesu wielką wagę, gdyż chodziło o

ZASADNICZE KWESTJE DOGMATYCZNE,

stojące ponad obrządkami religii marjawickiej.

Sprawa, którą zajmował się wczoraj sąd płocki, była już raz umorzona przez urząd prokuratorski, który stanął na stanowisku, że pisma i prace Kowalskiego przeznaczone są do wewnętrznego użytku pomiędzy marjawitami, a ci nie mogą być gorszeni bluźnierstwem, gdyż nie są wyznawcami kościoła katolickiego. Sąd okręgowy jednakże decyzję prokuratora o umorzenie sprawy przeciwko Kowalskiemu uchylił i

NAKAZAŁ SPORZĄDZENIE AKTU OSKARŻENIA,

Kowalski odwoływał się do warszawskiego sądu apelacyjnego, jednakże tutaj decyzja sądu płockiego została zatwierdzona i sprawie nadano normalny bieg.

Art. 73 kod. kar. przewiduje ciężkie więzienie 4—15 lat, jeżeli przestępstwo popełnione było podczas odprawiania nabożeństwa, lub od 1 do 4 lat więzienia, jeżeli bluźnierstwa dopuszczano się w piśmie albo w druku publicznie wystawionym.

W procesie wczorajszym wchodziła w grę tylko druga część powyższego artykułu, przewidującego 1—4 lat więzienia z pozbawieniem praw.

AKT OSKARŻENIA JEST TAJNY,

bowiem zgodnie z procedurą w wypadku bluźnierstwa odczytanie aktu następuje przy drzwiach zamkniętych. Cała rozprawa wczorajsza wraz z zeznaniami świadków i przemowami stron była również tajna.

Sprawiło to ogromny zawód dla licznie zebranej publiczności.

Proces miniony wspominany jest żywo, a wspomnienie to potęguje jeszcze widok snujących się po kuluarach tych samych

SIWYCH HABITÓW ZAKONNIKÓW I ZAKONNIC,

które oglądano tak długo w ubiegłym roku. Nawet dwaj sędziowie są z poprzedniego kompletu sędziowskiego. Przewodniczy sędzia Momentowicz, a rolę referenta pełni sędzia Szczepiński. Tylko sędziego Sołomereckiego zastąpił sędzia Wyczański.

Oskarżał prokurator płocki p. Dlouhy, obronę wnosił adw. Dreszer z Warszawy.

Początkowo publiczność nie usłuchała wezwania przewodniczącego do opuszczenia sali, wobec czego woźni opróżnili salę przy użyciu nawet przemocy. Kolejno zeznania składali referent starostwa płockiego p. Górecki, biskup marjawicki Roztworowski oraz zakonnica Mieczysława Buchholcowa.

Po mowie stron sąd udał się na naradę i wydał

WYROK SKAZUJĄCY

arcybiskupa Kowalskiego na jeden rok ciężkiego więzienia z pozbawieniem praw, jednak połowę kary darowano mu na zasadzie amnestji.

W motywach wyroku sąd stwierdził, że uznano oskarżonego winnym momentu rozpowszechniania bluźnierczych druków opierając się na słowach samego oskarżonego, który zeznał, że książkę swą posłał między innemi Prezydentowi Mościckiemu, Marszałkowi Piłsudskiemu i ministrowi Dobruckiemu.

Wyrok wywołał olbrzymie wrażenie na zgromadzonych marjawitach, a adw. Dreszer złożył natychmiast apelację. Warto zaznaczyć, że arcybiskupowi Kowalskiemu przysługuje połączenie kar, jakie otrzymał ostatecznie z tej sprawy i z sprawy poprzedniej, na której dostał 4 lata więzienia. Ewentualność połączenia kar nastąpić może dopiero po przejściu obu procesów przez apelację.

DYMISJA RZĄDU BRIANDA.

Przypadkowa większość parlamentarna obaliła gabinet francuski w przededniu ratyfikacji konwencji haskiej. Kto stanie na czele nowego gabinetu?

Paryż, 22 października.
(Polska Agencja Telegraficzna)

RZĄD PODAŁ SIĘ DO DYMISJI. POWODEM DYMISJI RZĄDU BYŁA WŁAŚCIWIE DRUGORZĘDNA SPRAWA WYZNACZENIA NA DZIEŃ 15-go LISTOPADA B. R. DEBATY ODNOŚNIE POLITYKI ZAGRANICZNEJ, KTÓRY TO WNIOSEK RZĄD ODRZUCIŁ, KTÓRY IZBA UCHWALIŁA 288 GŁOSAMI PRZECIW 277.

***

Paryż, 22 października.
(Polska Agencja Telegraficzna)

Druga, otwarta dzisiaj nadzwyczajna sesja parlamentu, która zapowiadała się spokojnie, rozpoczęła się wbrew oczekiwaniom w sposób burzliwy,

DOPROWADZAJĄC DO KRYZYSU MINISTERJALNEGO,

który doceniany jest przez wszystkich jako bardzo poważny.

Votum nieufności, jakie doprowadziło do ustąpienia rządu Brianda, zostało, jak się wyraził jeden z posłów, dokonane przez ugrupowanie większości zupełnie przypadkowej. Dla powodów sobie przeciwnych poseł Marin z prawicy i Mandel z centrum i ich przyjaciele polityczni, którzy nie ukrywali swego wrogiego stosunku wobec konwencji haskiej przyłączyli się do pos. Montigny — radykała i Bluma — socjalisty, którzy są życzliwie usposobieni do układów haskich.

RZĄD ZOSTAŁ OBALONY 11 GŁOSAMI.

Po wyniku głosowania ministrowie wraz z Briandem opuścili salę. Opuszczenie sali przez członków gabinetu wywołało wielkie wrażenie. Zaległo głębokie milczenie. Gdy na skrajnej lewicy rozległ się ironiczny śmiech, jeden z centrowców zrobił uwagę,

„NIEMA SIĘ CZEGO ŚMIAĆ".

Liczni deputowani w rozmowach wyrażali obawę, że dalszy przebieg wypadków przyniesie słuszność Briandowi. Nie ulega wątpliwości, że utworzenie takiej większości, jaka popierała od 1926 r. gabinet Poincarego a później gabinet Brianda będzie wielką trudnością.

O g. 19.25 Briand w otoczeniu kolegów gabinetowych przybył do pałacu Elizejskiego celem wręczenia prezydentowi Doumergue'owi dymisji całego gabinetu.

Carcassonne, 22 października.

Przemawiając w Carcassonne, przywódca socjalistów francuskich, Blum, oświadczył, że nie wierzył w dymisję rządu, którego autorytet w oczach Francji i całego świata wzrośnie jeszcze dzięki ratyfikacji układów haskich. Blum wypowiedział się przeciwko udziałowi socjalistów w rządzie, oświadczył jednak że gotów jest pomagać radykałom w dziele wprowadzenia w życie ich programu. Socjaliści przyjęliby władzę tylko w tym razie, gdyby się stali najsilniejszą grupą parlamentu i byli powołani do utworzenia rządu.

Kryzys parlamentarny w Polsce

na drodze do rozwiązania.

Prasa zagraniczna nie wierzy w możliwość ustąpienia rządu Świtalskiego.

WIEDEŃ, 22 października.
(Polska Agencja Telegraficzna)

„Neues Wiener Tageblatt" w korespondencji z Warszawy wywodzi, że odmowne stanowisko sejmu wobec dwukrotnej próby zbliżenia, podjętej przez rząd, odzwierciadla strach sejmu przed rewizją konstytucji, która jednak prędzej czy później będzie musiała nastąpić. Wymiana zdań w sprawie rewizji konstytucji byłaby korzystnem przygotowaniem sesji jesiennej sejmu. Po odmowie stronnictw opozycyjnych nie przedsięwzięte będą prawdopodobnie żadne dalsze próby zbliżenia się do sejmu.

NIE MOŻNA TEŻ PRZYPUSZCZAĆ, ŻE EWENTUALNE VOTUM NIEUFNOŚCI SPOWODUJE USTĄPIENIE GABINETU.

W każdym razie Polska bliższą jest przezwyciężenia kryzysu parlamentarnego, niż niejedno inne państwo.

Poincare czuje się dobrze.

Paryż, 22 października.

Biuletyn o stanie zdrowia Poincarego, ogłoszony dziś rano, stwierdza, że były premjer czuje się stosunkowo bardzo dobrze. W domu zdrowia, gdzie przebywa Poincare, oświadczono, że chory spędził noc znakomicie.

Rewelacje Biesiedowskiego

Stalin i Litwinow dążą rzekomo do poprawy stosunków polsko-sowieckich.

Dlaczego Rakowski musiał opuścić stolicę Francji?

PARYŻ, 22 października.

Na szpaltach „Matina" rozpoczyna dziś druk swych rewelacyjnych wspomnień były radca ambasady rosyjskiej w Paryżu, Biesiedowski.

Rozpoczyna on od momentu, gdy po odwołaniu Rakowskiego z Paryża miał być wysłany na jego miejsce, jako tymczasowy kierownik ambasady sowieckiej. Przed wyjazdem uświadomili go obszernie o sytuacji Stalin i Litwinow.

Sytuacja była istotnie skomplikowana. Okoliczności, wśród jakich nastąpiło odwołanie Rakowskiego, spowodowały szereg

DRAŻLIWOŚCI W STOSUNKACH DYPLOMATYCZNYCH.

Wyszło bowiem na jaw w Paryżu, iż Rakowski, jako ambasador w stolicy obcego państwa, podpisał wspólnie z Zinowjewem odezwę Kominternu, która polecała — ni mniej, ni więcej, jak

ORGANIZOWANIE KOMUNISTYCZNYCH DYWERSYJ NA TYŁACH ARMJI NIEPRZYJACIELSKIEJ W RAZIE WOJNY Z ROSJA.

W tym celu miały być wydane odpowiednie wezwania do komunistów owego obcego mocarstwa.

Burza w świecie politycznym z powodu takiego wystąpienia dyplomaty sowieckiego przybrała wielkie rozmiary — ustąpienie Rakowskiego stało się nieodzowne.

SOWIETY CZYNIŁY COPRAWDA WSZELKIE WYSIŁKI, BY UTRZYMAĆ SWEGO PRZEDSTAWICIELA.

Nawet doszło do tego, że Rosja proponowała Francji

60 SPŁAT ROCZNYCH PO 60 MILJONÓW FRANKÓW Z TYTUŁU DŁUGÓW PRZEDWOJENNYCH,

zaciągniętych przez rząd carski.

Mimo to utrzymanie Rakowskiego w Paryżu stało się niemożliwe.

Stalin wezwał wówczas Biesiedowskiego z Tokio, aby mu powierzyć tymczasowo kierownictwo ambasady paryskiej.

Wyjaśniając Biesiedowskiemu ten splot zdarzeń, podkreślił Stalin, iż walka przeciw Rakowskiemu w Paryżu była podsycana przez Londyn, z drugiej zaś strony

POINCARE OBAWIAŁ SIE WPŁYWÓW RAKOWSKIEGO WŚRÓD KOMUNISTÓW FRANCUSKICH.

Również skarżył się Stalin przed swym nowym pełnomocnikiem, iż w Rosji Rakowski ma wrogów, wśr... Cziczerina.

Udzielając wskazówek co do... taktyki przedstawiciela Sowietów... ryżu, Stalin zwrócił uwagę Bie... skiemu, iż Rosja wprawdzie po... pieniędzy, ale mimo to nie pow... rać się o względy finansistów pa... gdyż

FRANCJA I TAK STRACIŁA ŚW... MINUJĄCĄ ROLĘ NA ŚWIAT... RYNKU PIENIEŻNYM.

Zalecał mu raczej zajęcie się ...wieniem i polepszeniem stosunków ...ską, czem niewątpliwie zdoła po... sobie francuzów.

Z powodu choroby dekoratora p. Konstantego Mackiewicza, który przygotowuje wystawę do sztuki „Artyści", premjera „Artystów" odłożona jest na piątek, dnia 25 b. m.

Bilety nabyte na dzień 23 b. m. na „Szwejka" ważne są na premjerę „Artystów" dnia 25 b. m.

Warszawski korespondent „Izwiestji"

oskarża lekarzy polskich i grozi interwencją dyplomatyczną.

MOSKWA, 22 października.

Prasa sowiecka ostro atakuje dzienniki warszawskie z powodu rzekomego nieprawdziwego przedstawienia sprawy samobójcy z pl. Bankowego, Łambowa.

Warszawski korespondent „Izwiestji" p. Bratin, telegrafuje, że poselstwo sowieckie w Warszawie podjęło u władz polskich interwencję dyplomatyczną, twierdząc, że Łambowa niewątpliwie zamordowano.

Korespondent w dalszym ciągu depeszy atakuje lekarzy polskich, zarzucając im sporządzenie nieprawidłowego sprawozdania z wyniku ekspertyzy.

Chciał zastrzelić Brianda,

a trafił deputowanego.—Niedoszły zamachowiec przed sądem.

Paryż, 22 padzirnika.

Wczoraj odbyło się w sądzie przesłuchanie niejakiego Grapina, który niedawno temu strzelił do deputowanego Dumaine'a, raniąc go lekko w ramię.

Grapin zeznał, że jako były żołnierz frontowy i gorący patrjota dawno już miał zamiar przy pomocy zamachu zwrócić uwagę opinji publicznej na fakt wypuszczenia z rąk owoców zwycięskiej wojny.

Po zawarciu układu lokarneńskiego Grapin chciał zastrzelić Brianda. Pojechał tedy do Calais, aby spotkać Brianda, udającego się do Paryża. Jedynie tylko przerwa w ruchu kolejowym przeszkodziła zamachowi.

Grapin sprzeciwił się energicznie poddaniu go badaniu lekarskiemu, ponieważ nie chce, aby znaczenie czynu jego pomniejszono.

Sinobrody z Düsseld...

ujęty na gorącym uczynku?

Berlin, 22 paździer...

W Düsseldorfie rozeszła się ... wieczorem pogłoska, iż po dług... szukiwaniach udało się wreszcie ... wielokrotnego mordercę, siejącego ... swe napady i mordy, szczególnie ... postrach w całem mieście i okol...

Wczoraj wieczorem do szal... blicznego dla kobiet wszedł pew... czyzna, a w odpowiedzi na uwagę ... czyni Bornowej uderzył ją p... twarz, powalił na ziemię i pocz...

W tej chwili nadszedł mąż do... i jego córka. Bor rzucił się na n... ka, córka zaś zaalarmowała poli... ra napastnika ujeła.

Stwierdzono, iż jest to woźnica ... busch.

Choroba Clemence...

Sędziwy starzec czuje się ...

Paryż, 22 paździer...

Siostra miłosierdzia, która c... nocy ubiegłej przy łożu Clemence... świadczyła, że były premier sp... znakomicie i spał spokojnie. Sio... znacza, że ogólny stan chorego ... znacznej poprawie

KRONIKA

Październik **23** ŚRODA

Dziś: Ignacego
Jutro: Rafała

—::—

Wschód słońca 6.13
Zachód słońca 16.28
Wschód księżyca 7.21
Zachód księżyca 12.41
Długość dnia 12.10
Ubyło dnia 6.38

Narady endecji łódzkiej.

Ścisła tajemnica otacza jej uchwały.

Odbył się w Łodzi wojewódzki zjazd Stronnictwa Narodowego.

Obrady odbywały się pod przewodnictwem posła Gerlicza, zaś referaty polityczne wygłosili posłowie: Stefan Dąbrowski, Dzierżawski i senator Jabłonowski. Przyjęto cały szereg uchwał i rezolucji, których treść postanowiono zachować w ścisłej tajemnicy. (b).

Warszawa—Łódź.

Nowy kabel telefoniczny.

Roboty przy układaniu podziemnego kabla telefonicznego na przestrzeni Warszawa—Łowicz już są ukończone.

Przystąpiono obecnie do zakładania kabli na linji Łowicz—Łódź.

Prace te mają być ukończone jeszcze w roku bieżącym.

Olbrzymi ruch na kolejach.

Buraki, ziemniaki i węgiel.

Na kolejach od kilku dni panuje niebywały ruch towarowy.

Koleje przewożą codziennie po 3500 wagonów buraków oraz przeszło 400 wagonów ziemniaków. Oprócz tego ładuje się codziennie 8.000 wagonów węgla.

Koleje mają obecnie „swój sezon". Kampanja buraczana w tym roku jest niezwykle duża. W latach ubiegłych przeciętny ładunek buraków wynosił w czasie sezonu 2500 wagonów, czyli prawie o 1000 wagonów dziennie mniej.

Wzmożony ten ruch na kolejach trwać będzie przez cały październik i listopad.

Dyżury aptek.

Dziś w nocy dyżurują apteki: K. Chądzyńskiego (Piotrkowska 164), G. Antoniewicza (Pabjanicka 50), W. Sokolewicza (Przejazd 19), Rembielińskiego (Andrzeja 26), J. Zundelewicza (Piotrkowska 25), M. Kasperkiewicza (Zgierska 54), S. Trawkowskiego (Brzezińska ...). (b).

OSOBISTE.

Jak się dowiadujemy, sędzia wydziału cywilnego sądu okręgowego w Łodzi p. Seweryn Szarogroder zgłosił podanie o przyjęcie go do adwokatury. Sędzia wydziału cywilnego s. o. w Łodzi p. Józef Ingersleben został mianowany wiceprezesem sądu okręgowego w Radomiu.

Ulice, pogrążone w ciemnościach są przytułkiem zbrodni i rozpusty

Światło elektryczne i gazowe wypłoszy z ulic tych podejrzane elementy.—Ludzie wołają o pomoc. Co zamierza uczynić magistrat?

Corocznie w magistracie opracowuje się plan oświetlenia ulic miasta elektrycznością oraz gazem. Plan taki, realizowany w ciągu kilku miesięcy, ma uwzględniać w pierwszym rzędzie takie ulice, na których wogóle jeszcze żadnego oświetlenia niema, albo też na których oświetlenie jest niewystarczające.

Sprawa powyższa posiada pierwszorzędne znaczenie, albowiem liczne są wypadki, kiedy wskutek niedostatecznego oświetlenia ulic, bezkarnie uchodzą napady, bójki, kończące się nierzadko tragicznie. Do redakcji naszej zgłaszają się bardzo często.

delegacje mieszkańców różnych ulic,

skarżąc się na panujące tam stosunki, **zagrażające spokojowi i bezpieczeństwu przechodniów.** Szumowiny urządzają na tych ulicach

FORMALNE WIECE,

nie licząc się absolutnie z nikim i niczem.

Oczywiście, że sprawa racjonalnego oświetlenia tych ulic jest rzeczą bardzo ważną. Niestety jednak w ciągu ostatnich lat widzimy, że **programy oświetlenia ulic nie uwzględniają w dostatecznej mierze potrzeb mieszkańców.**

Między innemi do redakcji naszej zgłosiła się w ubiegłym roku delegacja mieszkańców

ULICY LESZNO,

żaląc się na to, iż ulica ta na odcinku między 6 Sierpnia a Zieloną nie ma wogóle żadnego oświetlenia, ani elektrycznego ani gazowego, co jest przyczyną, **że dzieją się tam zawsze awantury.** Poruszyliśmy wówczas tę sprawę i w odpowiedzi, po kilku dniach, ukazał się komunikat magistratu, zapowiadający, że **w dniach najbliższych gazownia przystąpi do prac, związanych z oświetleniem tej ulicy.**

Od tego czasu minął rok. Przed kilku dniami ukazał się komunikat, donoszący, jakie ulice w roku bieżącym objęte są planem oświetlenia. W komunikacie tym **nie było mowy o ul. Leszno,** a tymczasem, wczoraj delegacja mieszkańców ponownie zwróciła się do nas z **rozpaczliwem wołaniem o pomoc.** Okazuje się, że mimo obietnic i zapowiedzi **do dnia dzisiejszego ulica ta tonie w ciemnościach.**

Uważamy, że sprawa powyższa wymaga jaknajrychlejszego załatwienia. Pod względem oświetlenia Łódź jest bardzo upośledzona, ale skoro rok rocznie przeprowadza się oświetlenie elektryczne i gazowe, w pierwszym rzędzie powinny być wzięte pod uwagę te ulice na których wogóle światła niema. (i)

Przyłączenie domów do sieci kanalizacyjnej.

Od dn. 14-go grudnia policja będzie karać właścicieli nieruchomości, którzy nie uskutecznią prac przyłączeniowych.

Starostwo grodzkie w Łodzi stwierdziło, że wielu właścicieli nieruchomości przy ulicy Piotrkowskiej (od Placu Wolności do Nawrot), którzy na konferencji w magistracie zobowiązali się przyłączyć swe kamienice do sieci kanalizacyjnej do dnia 14 grudnia r. b., dotychczas nie wszczęło jeszcze żadnych prac.

Jak nam komunikują, żadnemu z właścicieli domów starostwo nie udzieli prolongaty terminu. Ci, którzy do dnia 14 grudnia nie przyłączą swych kamienic do sieci kanalizacyjnej, zostaną ukarani bezwzględnym aresztem.

Ukracanie samowoli budowlanej.

Koordynacja władz ustali nową politykę nadzoru.

Pod przewodnictwem p. prezydenta Ziemięckiego odbyła się w magistracie konferencja, poświęcona sprawie uzgodnienia zarządzeń władz samorządowych i administracyjnych w dziedzinie obowiązujących ustaw budowlanych.

Omówiony został przedewszystkiem tryb postępowania organów nadzoru budowlanego oraz policji państwowej *w wypadkach stwierdzonej samowoli ze strony właścicieli budynków,* przejawiającej się *w budowaniu bez zatwierdzonego planu* wbrew nakazom władz budowlanych itp. Po dyskusji przyjęto do wiadomości oświadczenie przedstawiciela starostwa, że o każdym wypadku samowoli miejska inspekcja budowlana, jako kompetentny organ kontrolny będzie niezwłocznie zawiadamiana.. Pozatem starostwo będzie otrzymywało szczegółowe informacje od władz policyjnych w drodze perjodycznych sprawozdań.

Poruszając następnie sprawy niedostatecznego dozoru ze strony t. zw. kierownictwa robót, podkreślano, że obecnie w Łodzi znajduje się w budowie około 2.000 mniejszych lub większych objektów, ponieważ zaś istnieje tylko t. zw. 6 architektów dzielnicowych, każdy z nich może bywać na budowie nie częściej, jak raz na 4—8 tygodni. W tych warunkach już post factum wynika często konieczność poważnych napraw, których właściciele nie chcą lub nawet nie mogą uskutecznić. W ogromnej większości wypadków jest to wina braku dostatecznego dozoru ze strony tych, którzy podjęli się tego obowiązku.

W dyskusji podkreślono, że za niestosowanie się do wziętych na się zobowiązań co do kierownictwa robót, winny może być ukarany w drodze administracyjnej nawet z zawieszeniem go w wykonywaniu czynności zawodowych.

W dalszym toku obrad omówiono zasady

KOORDYNACJI DZIAŁALNOŚCI WŁADZ BUDOWLANYCH

i administracyjnych w sprawach odbioru budynków oraz t. zw. remontów nakazanych. W myśl oświadczeń przedstawicieli władz, organa policyjne czuwać będą nad ścisłem wykonywaniem obowiązujących w tej mierze przepisów. W razie stwierdzonej *złej woli ze strony właścicieli budynków* i konieczności dokonania napraw, bez względu na przedwczesne oddanie budynku do użytku, lokatorzy lokowani będą na koszt właściciela w innych pomieszczeniach, z gwarancją oddania im poprzedniego lokalu do użytku. Gdyby właściciel opierał się temu, *władze prokuratorskie dokonają przymusowo t. zw. intromisji.*

Narady dozorców domowych

w sprawie nowej umowy pracy.

Jutro o godzinie 6-ej po poł. w lokalu przy ulicy Przejazd Nr. 3 odbędzie się konferencja przedstawicieli wszystkich związków dozorców domowych naszego miasta. Na konferencji tej omawiana będzie sprawa zawarcia nowej umowy z właścicielami nieruchomości oraz sprawa dalszej akcji o zabezpieczenie dozorców na starość. (w)

Sprawy wojskowe.

—o—

Zebrania kontrolne.

Dziś, w środę, winni zgłosić się na zebrania kontrolne rezerwy i pospolitego ruszenia mężczyźni rocznika 1904 w lokalu P.K.U 1 (Nowo-Targowa 18), zamieszkali na terenie komisarjatów policji 2, 3, 5, 8, 9, 11 o nazwiskach na litery: Ko — Kr.

Do lokalu P.K.U. 2 (Nowo-Cegielniana 51) winni zgłosić się mężczyźni rocznika 1889, zamieszkali na terenie 7 komisarjatu policji o nazwiskach na litery: A, B, C, D, E, F, G, H, Ch., I, J, K, L, Ł, M, N, O, P.

Jutro, w czwartek, winni zgłosić się do P.UK.. 1 (Nowo-Targowa 18) mężczyźni rocznika 1904, zamieszkali na terenie komisarjatów policji 2, 3, 5, 8, 9, 11 o nazwiskach na litery: Krz. — Kz.

Do P.K.U. 2 (Nowo-Cegielniana 51) winni zgłosić się mężczyźni rocznika 1889, zamieszkali na terenie 7 komisarjatu policji o nazwiskach na litery: R, S, T, U, W, Z, Ż.

Na zebrania kontrolne należy przynieść książeczkę wojskową oraz kartę mobilizacyjną. (b)

Poborowi roczn. 1909.

Dziś, w środę, dnia 23-go października powinni się zgłosić do spisu poborowych w lokalu biura policyjno - wojskowego (Piotrkowska nr. 212) w godzinach od 8.15 do 15-ej (3-ej po poł.) mężczyźni, urodzeni w roku 1909, zamieszkali na terenie 5-go komisarjatu policyjnego, których nazwiska rozpoczynają się od liter: F. G. H. Ch.

***

Do spisu zgłosić się powinni: 1) zamieszkali na terenie m. Łodzi, 2) nie mający stałego miejsca zamieszkania na terenie Rzeczypospolitej, a przebywający czasowo w Łodzi w czasie trwania zgłoszeń do spisów, t. j. od dnia 1 października do 30-go listopada r. b., 3) przebywający czasowo w Łodzi, a nie mogący z jakichkolwiek powodów zgłosić się osobiście do spisów w gminie, w której stale mieszkają.

Każdy zgłaszający się do spisów powinien być zameldowany w Łodzi i posiadać: 1) dowód osobisty, w braku dowodu osobistego — metrykę urodzenia wraz z innym dokumentem, stwierdzającym tożsamość osoby, 2) zaświadczenie o rejestracji, 3) świadectwo szkolne oraz cechowe.

Osoby, uchylające się od obowiązku zgłoszenia się do spisów, oraz osoby, zgłaszające się z przyczyn nieusprawiedliwionych po terminie, ulegną w drodze administracyjnej karze: grzywny do 500 złotych lub aresztu do 6-ciu tygodni, albo obu tym karom łącznie.

ZE ZW. LEGJONISTÓW.

Dnia 27 b. m. o godz. 10-ej odbędzie się w lokalu przy ul. Narutowicza 45 (lewa oficyna I piętro) zebranie informacyjne Związku legjonistów polskich, oddział w Łodzi.

Wobec tego, że na porządku dziennym znajduje się szereg nader aktualnych i ważnych spraw, pożądany jest [illegible] najliczniejszy udział członków.

TEATR MUZYKA SZTUKA

TEATR MIEJSKI.

W piątek premjera sztuki Watters'a i Hopkins'a „Artyści". Scena otrzyma specjalną konstrukcję, działania techniczne udoskonalone.

Bilety nabyte na dz. 23 b m. na Szweika, ważne są na premjerę „Artystów" dn. 25 b. m.

„MIRA EFROS"

Dziś, środa po cenach popularnych „Mira Efros". Obsada premjerowa z p. Horecką na czele.

„RYWALE"

Jutro w czwartek „Rywale". Ceny popularne.

JUNOSZA STĘPOWSKI W TEATRZE MIEJSKIM.

Jeden z najlepszych polskich artystów dramatycznych Junosza - Stępowski wystąpi wkrótce w Teeatrze Miejskim w Łodzi w roli króla w „Wielkim kramie" B. Shaw'a.

TEATR KAMERALNY.

Ostatnie wieczorowe przedstawienia „Karola i Anny".

Dziś, w środę, czwartek i piątek ostatnie trzy wieczorowe przedstawienia sztuki wojennej L Franka. „Karol i Anna" w wykonaniu Br. Bronowskiej, Z. Marcinkowskiej, Madalińskiego i Zbuckiego. Ceny zniżone. W sobotę o godzinie 5 popołudniu ‚Karol i Anna" po cenach najniższych (do 6 zł)

PREMJERA „Dr. JULJI SZABO"

W sobotę dana będzie w Teatrze Kameralnym premjera współczesnej komedji W. Fedora „Dr. Julja Szabo". W tytułowej roli p. Relewicz - Ziembińska, w głównej roli męskiej nowopozyskany wybitny aktor i reżyser Janusz Strachocki.

Pozostałą obsadę stanowią: Helena Buczyńska, Zofja Marcinowska, St Daniłowicz, L Tatarski, Sz. Bogdanowicz. Kasa rozpoczyna już sprzedaż biletów na premierę.

TEATR KAMERALNY.

W najbliższą sobote wieczorem oraz po raz drugi w niedziele wieczorem dane będą w teatrze Geyerowskim dwa przedstawienia rozgłośnej wojennej sztuki Leonarda Franka „Karol i Anna".

W niedziele o godz. 12.30 w południe specjalne przedstawienie dla dziatwy dzielnicy Górnego Rynku. Dane będą śliczne „Zaklęte trzewiczki", grane w teatrze przy ul. Ogrodowej.

„GITARA I JAZZ-BAND".

W sobotę premiera aktualnej współczesnej komedji Henryka Duvernois'a „Gitara i jazz-band". Sztuka ta pełna humoru i sentymentu daje szerokie pole do popisu ulubienicy Łodzi Karolinie Lubieńskiej, dalej p. Jadwidze Wernisównie oraz pp. L. Zbuckiemu i Włodzisławowi Ziembińskiemu, który reżyseruje komedię.

TEATR POPULARNY.

Dziś w środę, w czwartek i w piątek fascynujący melodramat Arago i Vermount'a „Pamiętniki szatana" który oprócz tych przedstawień wieczorowych dany będzie jeszcze raz w sobotę o godzinie 4 po poł.

„SUŁKOWSKI" DLA SZKÓŁ

Dziś środa, o godzinie 4 po poł. dla szkół historyczny dramat St Żeromskiego „Sułkowski" z Wł Staszewskim w roli tytułowej. Będzie to bezwzględnie ostatnie powtórzenie „Sułkowskiego".

JUTRZEJSZY KONCERT GRUSZCZYŃSKIEGO I DUBISKIEJ.

Jutro, w czwartek odbędzie się w sali Filharmonji 7-my koncert mistrzowski, na którym wystąpi tenor bohaterski Stanisław Gruszczyński. Skrzypaczka p. Irena Dubiska, która chlubnie zapisała się w pamięci muzykalnej Łodzi, wykona koncert skrzypcowy Paganiniego oraz szereg arcydzieł drobniejszych. Koncert niewątpliwie zapełni salę Filharmonji do ostatniego miejsca. Początek koncertu o godz. 8.30 wieczorem.

Dnia 22-go października 1929 r. rozstał się z tym światem po krótkich cierpieniach

Ś. P.

Grzegorz Frydberg

Kasjer Łódzkiego Banku Depozytowego

przeżywszy lat 54.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok nastąpi dziś, dnia 23-go października o godz. 3 p. p. z domu przedpogrzebowego o czem zawiadamiają pozostali w nieutulonym żalu

Żona, brat i rodzina.

Sytuacja finansowa m. Pabjanic.

Dzięki uzyskanym pożyczkom nastąpiło lekkie odprężenie. — Olbrzymie inwestycje miejskie.

Pabjanicki korespondent „Republiki" donosi nam:

W ostatnim tygodniu władze komunalne przeżywały trudną sytuację finansową, spowodowaną z jednej strony licznemi inwestycjami a z drugiej niewielkiemi wpływami podatkowemi. Magistrat buduje obecnie rzeźnię miejską, której koszta wynoszą 1,5 milj. zł. a na pokrycie tego wydatku otrzymał tylko 0,5 milj. zł. z Banku Gospodarstwa Krajowego. Budowa łaźni miejskiej pokrywana jest z normalnych dochodów budżetowych. W ciągu lata b. roku **magistrat wybudował 15 klm. sieci elektrycznej oraz 5 klm. bruku nowych ulic.** Wszystkie powyższe prace były pracami sezonowemi, które musiały być w ciągu lata wykończone. Pochłonęły one poważne sumy, co spowodowało **kryzys w kasie miejskiej.** Nie mogąc uzyskać nowej pożyczki z Banku Gospodarstwa Krajowego a mając na swych barkach obowiązek zrealizowania planowych prac, magistrat zmuszony był przeprowadzić z przedsiębiorstwami konferencje; w rezultacie uzyskał

dogodne warunki spłat należności.

Ostatnio magistrat zgodnie z uchwałą rady miejskiej otrzymał pożyczkę z **prywatnej instytucji,** co wpłynęło na **odciążenie sytuacji finansowej miasta.** Obecny okres wzmożonych wpływów przyczyni się w dużej mierze do wyrównania zaległaści z powodu licznych i dalekojdących inwestycji.

Sprawa komunistyczna przed sądem.

W marcu r. b. policja polityczna miała obfity połów. Na podstawie konfidencjonalnych doniesień w ręce policji wpadło 21 komunistów, działaczy partyjnych, którzy prowadzili agitacje w fabrykach i związkach zawodowych. Aresztowano początkowo dwuch młodzieńców. Znaleziono w ich mieszkaniu obfity zapas bibuły. Ujęci w czasie zeznań wymienili

kilka nazwisk swych znajomych,

którzy również byli członkami partji. W toku dalszego śledztwa policja ustaliła trzy konspiracyjne lokale komunistycznych dzielnic partyjnych, śródmiejskiej, staromiejskiej i górnej, przy ulicy Brzezińskiej, Sokala i Wolborskiej.

W lokalach tych zazwyczaj wieczorami odbywały się poufne zebrania. Policja, obserwując wszystkie osoby, które odwiedzały lokale komunistyczne, po kolei **aresztowała wszystkich działaczy i skonfiskowała olbrzymi zapas bibuły.**

Naogół osadzono w więzieniu 21 osób.

Wczoraj wszyscy komuniści stanęli przed sądem okręgowym, który sprawę tę rozważał pod przewodnictwem sędziego Illinicza w asyście sędziów Fajta i Łozińskiego. Oskarża prok. Mandecki. Do sprawy zawezwano kilkudziesięciu świadków. Oskarżonych broni 18 adwokatów.

Akt oskarżenia, odczytany na wczorajszem posiedzeniu sądu, obejmował kilkanaście arkuszy druku.

Wczoraj sąd przesłuchał jedynie kilkunastu z pośród oskarżonych, którzy przeważnie przyznali się, iż byli członkami partji komunistycznej.

Sprawa potrwa prawdopodobnie kilka dni. **das.**

Tomaszów-Mazowieck[i]

Rada opiekuńcza gimnazjum hum[ani]stycznego stowarzyszenia kupców [o]brała naczelnego dyrektora fa[bryki] sztucznego jedwabiu inż. Feliksa W[...]kiego na członka honorowego rady.

***

W czwartek odbędzie się posiedz[enie] rady miejskiej. Na porządku dzien[nym] między innemi znajduje się wybór c[zte]rech członków komisji szacunkow[ej] czterech zastępców, podział miasta na okręgów, wybór opiekunów społecz[nych] i uchwalenie kilku pozycji dodatkow[ych] kredytów.

***

Tydzień LOPP. zakończył się w niedz[ielę] godz. 8 rano. Strzelcy w maskach przeciw[gazo]wych i strojach przeciwyperytowych ro[zchodzą]jąc po mieście rzucali ulotki. O godz. 10[...] był się bieg strzelców w maskach i pełny[m ry]sztunku. O godz. 13-ej efektowny pokaz [obro]wy i ratownictwo.

***

Na niedzielę był zapowiedziany odczyt [...] Bluma ze stronnictwa socjalistycznego „[...] o wypadkach w Palestynie. Było do prze[widze]nia, że sjoniści imputujący bundowcom o[...] otrzymywanie wielkich zapomóg z fund[...] muftiego Palestyny, będą się starali od[...] temu przeszkodzić. Ponieważ usiłowania [...] zły na niczem, przyjeli udział w dyskusji [...] pisali się do głosu" w ten sposób, że z ulic[y] cili kamień do sali odczytowej i stłukli [...] Ta mała dystrakcja odczytowi nie prze[szko]dziła.

Piotrków-Trybunalsk[i]

(Telefonem od własnego korespondent[a])

W dniu 25 b. m. odbędzie się w lokalu [Towa]rzystwa rolniczo - handlowego pokaz [...] konkursów, urządzonych w roku bieżącym [...] raniem związku młodzieży miejskiej. [...]wione będą rezultaty prac młodzieży, [która] brała udział na konkursie hodowli d[...] ogródków warzywnych. Pokazy zapo[wiadają] się dość ciekawie, gdyż koła gospodyń [...] stając z okazji, dają nieco swych ekspo[natów]. Na pokaz w charakterze komitetu s[ą]d[o]m[...]skiego przybywają przedstawiciele [...]stwa rolnictwa i urzędu wojewódzkiego.

***

Lustracja piekarni piotrkowskich, prze[pro]wadzona wczoraj przez delegata urzędu [woje]wódzkiego z udziałem przedstawicieli [władz] miejskich i członków zarządu cechu [piekar]skiego, wykazała zadawalniający na[...] piekarni miejscowych za wyjątkiem [spół]dzielczej „Praca" i spółdzielczej żydowskiej.

***

W dniu wczorajszym mieszkaniec wsi [...]ciny gminy Grabica Józef Staszkowski, [wraca]jąc nocą do domu, napadnięty został [przez] dwuch osobników. Jeden z nich zadał [po]tężny cios kłonicą w głowę, a drugi wsadził [nóż] w plecy. Staszewski poznał w napastnikach [Jó]zefa Stasiaka i Józefa Pacolaka, których [are]sztowano. Ciężko rannego Staszewskiego [prze]wieziono do szpitala św. Trójcy w gr[oźnym] stanie.

Tradycyjna impreza konn[a]

Bieg św. Huberta.

Pod protektoratem dowódcy 4 [kor]pusu gen. Małachowskiego org[anizuje] komitet wojskowy z dowódcą 4 [...] artylerji płk. Millerem z ramienia [ko]mendanta garnizonu d-cy dywizji [...] Olszyny-Wilczyńskiego na dzień [...] stopada b. r. tradycyjny bieg my[śliw]ski św. Huberta. Impreza ta mająca [wy]bitnie obywatelski charakter dopuszcza do czynnego udziału w zawodach [amato]rów i miłośników jazdy zgłoszo[nych] do dnia 27 b. m. mianowicie panie [...] zonki, jeźdźców dżentelmenów i o[ficer]ów rezerwy. Wspólnie z oficerami [...] by czynnej będą oni współzawodniczyć w biegu terenowym na przestrzeni [...] klm. na naturalnej trasie w rejonie [...]czebnego placu „Mania".

Zapisy pisemne, wraz z poda[niem] nazwiska, adresu, nadto nazwy [...] płci koni przyjmuje d-ca 4 grupy [...] płk. Miller, ulica 11 Listopada 83.

Oficerowie rezerwy 10 p. a. p. [mo]gą kierować zgłoszenia uczestnictwa w biegu na adres kpt. rez. mec. Vo[...]szarda, ul. Kilińskiego 13, (tel. [...]) lub por. rez. dyr. Adlera Oskara Piotrkowska 80, (tel. 50-22 i 56-[...])

Koni i siodeł dostarczy im 10 p. [...] organizujący dla nich osobny bieg [...] ogólnego biegu garnizonowego, po[prze]dzając zawody treningami, urządzanymi w dniach bieżących.

Zawody odbędą się bez względu na pogodę.

Taryfa za miał i bawełnę.

(DOKOŃCZENIE).

Również sprawę skierowania przewozu bawełny na Gdańsk i Gdynię nie można przełamać siłą, gdyż

NIEZALEŻNA JEST ONA ZUPEŁNIE OD ŁODZI,

a wyłącznie od monopolistycznych, zagranicznych dostawców. Jeśli ministerstwu, zresztą słusznie zależy na skierowaniu bawełny na Gdańsk, to

NALEŻAŁO DAĆ TERMIN PREKLUZYJNY,

w którym przemysł mógłby sfinalizować swoje pertraktacje z zagranicznymi dostawcami. Mechaniczne podwyższenie taryfy nie wniesie żadnych zmian, prócz podrożenia kosztów transportu bawełny, która nadal jeszcze będzie szła przez Bremę, a od granicy do Łodzi częściowo samochodami.

Ministerstwo komunikacji dało nie po raz pierwszy dowód, iż

REFERENCI JEGO ZUPEŁNIE NIE ORJENTUJĄ SIĘ W ZAGADNIENIACH WŁÓKIENNICTWA

i traktują sprawy ekonomiczne biurokratycznie, wyrządzając tem samem całości gospodarstwa narodowego niepowetowane szkody.

Ostatnia podwyżka taryfy kolejowej przez specjalne podwyższenie stawek za miał oraz bawełnę sprowadzaną przez Leszno jest

UDERZENIEM W ZDOLNOŚĆ KONKURENCYJNĄ ŁODZI.

Jeśli są sfery, którym chodzi o zwiększenie importu zagranicznych towarów i zmniejszenie stanu zatrudnienia w przemyśle, to trzeba przyznać, iż ostatnie pociągnięcia taryfowe bezwiednie idą po linji tych tendencji. ⚒

Zebranie akcjonarjuszów K. E. Ł.

Postanowiono wypuścić nową emisję akcji.

Jak się dowiadujemy, w dniu wczorajszym w lokalu Banku Handlowego w Łodzi odbyło się walne zebranie akcjonarjuszów tramwajów miejskich K. E. Ł., na którem omawiano cały szereg ważnych spraw. Między innemi zatwierdzono ostatnią uchwałę, dotyczącą nowej emisji akcji, w której miasto partycypowało na sumę 1,400.000 złotych, oraz postanowiono wypuścić jeszcze jedną emisję, na ogólną sumę 3 miljonów złotych.

Wypuszczanie nowych emisji akcji przez K. E. Ł. umotywowane jest tem, że dyrekcja tramwajów zamierza obecnie przeprowadzić cały szereg inwestycyj, wymagających dużych wkładów pieniężnych. Ponieważ miasto Łódź posiada jedną trzecią udziałów w tramwajach, chcąc utrzymać swój stan posiadania magistrat będzie musiał wpłacić na nową emisję akcji 1 miljon złotych.

W końcu przyjęto sprawozdanie zarządu spółki i zatwierdzono budżet na rok 1929 w wysokości 15 miljonów złotych. (i).

Kredyty kupieckie w Banku Polskim.

Jak to już donosiliśmy, miejscowe organizacje, zrzeszające firmy handlu hurtowego, przeprowadzają wśród swych członków rejestrację, mającą na celu ustalenie ich potrzeb kredytowych. Ankiety dokonywane przez zrzeszenia kupieckie zmierzają do rozstrzygnięcia następujących pytań:

1) jakie firmy handlowe zasługują na wydatniejszy kredyt dyskontowy w Banku Polskim?

2) z jakiemi bankami specjalnie pracują firmy handlowe?

3) którym spółdzielniom kredytowym specjalnie obsługującym handel, należałoby zapewnić większe redyskonto w B. P.?

Monopol zapałczany w Niemczech.

Kreuger dał Rzeszy pożyczkę 500 milj. marek.—Wpływ na finanse państwa. — Jak Grabski podarował szwedom polski monopol.

Toczące się pertraktacje w sprawie monopolu zapałczanego zostały zakończone. Monopol sprzedażny posiadać będzie firma „Deutsche Verkaufs Aktien-Gesellschaft", która jest organizacją eksploatacyjną,

IVARA KREUGERA.

Za wyrażenie zgody na monopol rząd Rzeszy otrzymuje od Kreugera pożyczkę w wysokości

500 MILJONÓW MAREK, PO KURSIE 93 NA 50 LAT.

oprocentowaną w wysokości 6%. Pierwsze 10 lat są wolne od amortyzacji, a po ich upływie Rzesza ma prawo albo zupełnie wymówić pożyczkę, lub też przystąpić do konwersji.

Porównując te warunki z uzyskanymi przez Władysława Grabskiego za nasz monopol z tym samym Kreugerem, widzimy jasno jak p. Grabski za „miskę soczewicy" zmarnotrawił kolosalny aktyw, będący w posiadaniu społeczeństwa.

Na skutek zawarcia monopolu cena zapałek w Niemczech wzrośnie o pół fenniga na paczce. Otrzymując tak poważną pożyczkę finanse Rzeszy, które stale miały do zwalczania wielkie trudności przy każdym ultimo i musiały uciekać się nawet do pomocy banków prywatnych, obecnie powiększywszy swoje środki obrotowe o całą sumę pożyczki, odzyskają pełną elastyczność.

Niemcy żądają od Warszawy

200.000.000 złotych franków za warszawską gazownię.

W procesie o odszkodowanie za przejęcie gazowni miejskiej w Warszawie, trwającym od 4 lat przed polsko-niemieckim trybunałem rozjemczym w Paryżu, zapadł wreszcie wyrok.

Wbrew dowodzeniom niemieckim zawyrokowano, *że rząd polski ma pełne prawo wywłaszczenia własności niemieckiej na zasadzie traktatu wersalskiego również na obszarze b. Królestwa Kongresowego.*

Wobec tego wyroku sprawa pretensji byłych właścicieli gazowni Tow. „Dessauer Gas" weszła w nowe stadjum.

Dowiadujemy się, że obecnie konsorcjum niemieckie z powołaniem się na str. 297 traktatu wersalskiego wystąpi z pretensją do rządu polskiego o odszkodowanie za zlikwidowanie własności.

Pretensje swe określa „Dessauer Gas" na sumę *200 milj. fr. w złocie, mianowicie 100 milj., jako równowartość przejętych objektów, oraz tyleż samo z tytułu straconych zysków w ubiegłym okresie 10 lat.*

Jeśli w rokowaniach bezpośrednich porozumienie nie zostanie osiągnięte, zadaniem mieszanego trybunału rozjemczego będzie wyznaczenie odszkodowania w odpowiedniej wysokości.

GIEŁDY.

Dolary 8.88 3/4, 8.89.

CZEKI.

Belgja 124.70, Holandja 359.42, Kopenhaga 238.92, Londyn 43.50, Nowy Jork 8.90, Paryż 35.12, Praga 26.41, Szwajcarja 172.78, Sztokholm 239.69, Wiedeń 125.34, Berlin 313.20

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE

Pożyczka inwestycyjna 119.—, 117.50, dolarówka 63.75 5 proc. konwersyjna 50,25, stabilizacyjna 88.50, 8 proc. Banku Gospodarstwa Krajowego 94.—, 8 proc. P. Banku Kokunalnego, III-em. 93.—, 4 i pół proc. listy zastawne ziemskie zł. 47.75, 48.—, 8 proc. listy zastawne ziemskie dolarowe 96.25 4 i pół proc. m. Warszawy zł. 46.—, 5 proc. m. Warszawy zł. 51.—, 8 proc m. Warszawy zł. 67.50, 67.75.

BAISSA AKCJI W NEW YORKU.

Pierwsze objawy załamania się spekulacji akcjowej. Możliwość ożywienia rynku obligacji. — Wpływ na wysokość stopy dyskontowej Federal Reserve.

(Radjogram własny „Republiki").

New, York, 22 października.

Pa załamaniu się kursów w ostatnią sobotę, rynek uspokoił się częściowo, lecz wykazuje bardzo wielką nieregularność. Panika została powstrzymana przez interwencję banków. Sytuacja była groźną, gdyż w sobotę na rynek rzuciły swe papiery nietylko wielkie inwestment-trusty, ale także mniejsi spekulanci.

Suma sprzedaży w ciągu dwuch godzin giełdy sobotniej osiągnęła wysokość 3,484 miljonów dolarów, co odpowiada rozmiarom tranzakcji w ciągu normalnego dnia giełdowego. W związku z tymi wypadkami na giełdzie mówi się o możliwości radykalnej zmiany na tutejszym rynku finansowym. Dotychczas absorbował on wszystkie wolne środki pieniężne, które używane były dla celów spekulacji giełdowej.

Obecnie zdaje się nastąpił okres przełomowy, gdzie zainteresowanie publiczności zwraca się również ku

PAPIEROM O STAŁEM OPROCENTOWANIU.

O ile ta tendencja utrzymałaby się nadal liczyć się należy niewątpliwie ze wzrostem zbytu

EUROPEJSKICH OBLIGACII, W CZEM BARDZO ZAINTERESOWANA JEST POLSKA.

Jak dalece liczy się Wall-street z możliwością wycofania poważnych pieniędzy ze spekulacyj akcjami, świadczą pogłoski, iż Federal Reserve Bank, który dla zdławienia szału spekulacyjnego podniósł stopę dyskontową, zamierza w najbliższym czasie obniżyć dyskonto do pierwotnej wysokości.

Wiadomości gospodarcze.

Z NIEMIECKIEGO PRZEMYSŁU LNIANEGO.

Niepomyślna sytuacja gospodarcza niemieckiego przemysłu włókienniczego od lat najbardziej dotykała zakłady przerabiające len i konopie. Stały brak surowca i, co za tem idzie, wysokie ceny, zabijające rentowność produkcji, spowodowały zamknięcie wielu fabryk tej branży. Ostatnio jednak pewne oznaki pozwalają przypuszczać, że przemysł lniany będzie znowu mógł pracować na zdrowszych podstawach.

Przedewszystkiem spadła znacznie cena surowca; jest ona mianowicie obecnie **o 30 proc. niższą** od ceny zeszłorocznej z tego samego okresu. Pozatem podaż lnu, zwłaszcza rosyjskiego, zwiększa się, tak że kwestja braku surowca nie będzie już wchodziła w rachubę. Przypuszczalny eksport lnu z Rosji w nadchodzącym sezonie będzie o 50 proc. większy niż w roku ubiegłym.

Stan zatrudnienia niemieckiego przemysłu lnianego znacznie się już poprawił. (i)

ANGIELSKI SYNDYKAT WĘGLOWY.

Rokowania w sprawie reorganizacji angielskiego górnictwa węglowego postępują naprzód. Wyniki dotychczasowych konferencji właścicieli kopalń z rządem nie są jeszcze znane. Pewne światło rzuca na nie tylko oświadczenie ministra Thomas'a, który wyraził się, iż rokowania te są „początkiem ostatniego kroku" na drodze do ostatecznego uregulowania całego kompleksu zagadnień związanych z górnictwem angielskiem.

W dniu dzisiejszym, kontynuowane będą konferencje rządu z przedstawicielami właścicieli kopalń, którzy w tym też dniu, ustalonym przez rząd jako termin końcowy, przedstawią ostateczny program nowego narodowego syndykatu węglowego. Program ten po ewentualnej zmianie niektórych mniej ważnych punktów zyska prawdopodobnie aprobatę zarówno rządu, jak i górników. W kwestji płacy oraz czasu pracy spodziewać się należy rozwiązania kompromisowego na podstawie propozycji rządowych, **t. j. skrócenia czasu pracy na 7 i pół zamiast na 7 godzin.** (i)

KONIEC MORATORJUM WALORYZACYJNEGO W NIEMCZECH.

Podstawy proponowanego obecnie prawnego uregulowania moratorjum waloryzacyjnego w Niemczech są następujące: Zasadniczo **termin płatności hipotek waloryzacyjnych w d. 1 stycznia 1932 r. zostaje utrzymany.** Jednakże zgodnie z intencją ustawy waloryzacyjnej stworzona będzie możliwość odroczenia tego terminu w poszczególnych wypadkach.

Urzędy waloryzacyjne będą mianowicie mogły na wniosek dłużnika odroczyć termin płatności niedalej jednak, jak do **d. 1 stycznia 1937 r.**, a to w wypadkach, kiedy dłużnik dowiedzie, że uzyskanie potrzebnej do zwrotu długu waloryzacyjnego sumy, jest dla niego zupełnie niemożliwe, albo też możliwe tylko na zbyt uciążliwych warunkach. Urzędy waloryzacyjne mają też uzyskać prawo zezwolenia w pewnych wypadkach na spłatę długu w ratach.

Dla wszystkich prolongowanych w ten sposób hypotek ustawowa (obecnie wynosząca 5 proc.) stopa procentowa będzie podniesiona do wysokości każdorazowo z uwzględnieniem ogólnej sytuacji gospodarczej przez rząd rzeszy ustalonej. Projekt przewiduje, że podania o przyznanie odroczeń płatności wniesione być mają do urzędów waloryzacyjnych do dnia 30 czerwca 1931 roku. (i)

Odroczenie wypłat.

Adw. Wajcman w imieniu Moszka Wegwajzera, właściciela firmy sprzedaż ubrań i spodni przy ul. Nowomiejskiej 10, zgłosił w dniu wczorajszym do sądu handlowego podanie o odroczenie wypłat.

Jak wynika z bilansu na dzień 21 października, zobowiązania firmy wynoszą około 78.000 złotych, na pokrycie których wystarczą aktywa płynne, łatwe do zrealizowania, a mianowicie towary, oszacowane na sumę 96.736 zł., a także należności z otwartych rachunków — 23.670 zł., oprócz portfelu wekslowego na sumę 23.528 zł., z których 50 proc. przynajmniej, a więc 11,764 zł. można będzie zainkasować.

Oprócz tego petent jest właścicielem połowy nieruchomości, wartości 30.000 zł., która to suma nie jest podana w bilansie firmy, po stronie aktywów, co daje zupełną gwarancję wierzycielom, że otrzymają swoje należności.

Giełdy zbożowe z dn. 23 października

Poznań, 22 października.

Ceny bez zmian.

Warszawa, 22 października

Żyto 24.50—24.75, Pszenica nowa 38.75—39.50, Jęczmień browaniany 27.00—29.00, Jęczmień na kaszę 24.50—25.00, Owies jednolity 23.50—24.50, Rzepak 69.00—71.00, Mąka pszenna 0000 65 proc. 63.00—67.00, Mąka pszenna luksusowa 73.00—78.00, Mąka żytnia 70 proc. 39.00—40.00, Otręby żytnie 14.25—14.50, Otręby pszenne grube 20.50—21.50, Otręby pszenne cienkie 17.00—17.50, Kuchy lniane 44.00—45.50, Kuchy rzepakowe 33.00—34.00

Lwów, 22 października.

Jęczmień małopolski przemiał. 19.50—20.50, Jęczmień małopolski pastewny 21.25—22.25, Owies małopolski 22.50—23.50, Ziemniaki przemysłowe 4.00—4.50, Fasola biała 95.00—120.00, Fasola kolorowa 55.00—75.00, Fasola krasa 60.00—65.00, Hreczka 26.00—27.00, Koniczyna krajowa naturalna 105.00—135.00.

AKCJE:

Bank Handlowy 119.—, Bank Polski 167.50, 167.75, 167.25, Spies 130.—, Elektr. Dąbrow. 85.— Firley 51.— Modrzejów 19.—, 18.75, Norblin 95.—.

Bawełniana przędza angielska.

Rynek przędzy angielskiej wykazuje ruch umiarkowany. W obecnej chwili ilość tranzakcyj zmniejszyła się, gdyż sezon zimowy ma się już zupełnie ku końcowi zaś sezon letni rozpoczyna się dopiero w styczniu.

Ceny loco Łódź za gatunek prima wynoszą:

Nr. 58/II — pensów 50.—
Nr. 78/II — „ 63.—
Nr. 100/II — „ 70.—
Nr. 120/II — „ 78.—

Powyższe numery znajdują na rynku łódzkim największy zbyt, jednakże fabrykanci *zakupują przędzę angielską z dużą powściągliwością*, unikając gromadzenia zapasów.

Zawierane są jedynie tranzakcje kredytowe, przy których, w razie krycia wekslami do 90 dni nie dolicza się procentów, zaś przy wekslach do 6 — 7 miesięcy dolicza się 13 procent w stosunku rocznym.

Ilość protestów w tranzakcjach przędzą angielską jest nieznaczna.

***

Obroty na rynku przędzy bawełnianej zmalały do minimum. Nieliczne tranzakcje, jakich dokonywano, zawierane były jedynie za gotówkę. Ceny przędzy bawełnianej, mimo spadku cen bawełny amerykańskiej, nie uległy w porównaniu z ubiegłym tygodniem żadnej zmianie.

Notujemy ceny gotówkowe przędzy prima:

Nr. 24/I — dol. 0,74
Nr. 24/II — dol. 0,80
Nr. 32/I — dol. 0,80
Nr. 32/II — dol. 0,90

Ilość protestów nie zmniejsza się i jest w dalszym ciągu bardzo znaczna. Z powodu spadku cen surowej bawełny amerykańskiej oczekiwany jest napływ ofert zagranicznych na przędzę bawełnianą, co mogłoby poważnie wpłynąć na dalsze obniżenie cen, ze względu na konkurencję, jakaby się wytworzyła między krajową przędzą bawełnianą a przędzą importowaną.

Przędza czesankowa.

Sytuacja na rynku przędzy czesankowej nie uległa żadnej zmianie i kształtuje się podobnie jak w ostatnich tygodniach. Ilość tranzakcji jest nieznaczna i prawie wszystkie zawierane one są za gotówkę. Ilość tranzakcyj wekslowych jest minimalna, gdyż przędzalnicy udzielają kredytu jedynie pierwszorzędnym klijentom.

Notujemy ceny dolarowe skalkulowane dla pokrycia wekslowego:

28/I — biała	— 1,75
28/I — melange	— 2,15
40/II A	— 2,75
40/II AB.	— 2,65
40/II moulines A	— 3,20
52/I B	— 2,50

Przy tranzakcjach gotówkowych udzielone bywa sconto w wysokości 10 — 12 proc. Przy pokryciu wekslowem, nie przekraczającem 4 miesięcy, nie dolicza się procentów.

Ilość protestów na rynku przędzy czesankowej jest minimalna.

ZJAZD FABRYKANTÓW WODY SODOWEJ.

Polski syndykat przemysłu kwasu węglowego podniósł w ostatnich czasach cenę kwasu węglowego o 300 proc. zagrażając tem egzystencję fabrykantów wody sodowej, którzy ceny na wodę sodową podwyższyć nie mogą. Wobec powyższego odbędzie się w środę we Lwowie ogólnokrajowy zjazd fabrykantów wód gazowych, celem utworzenia własnej fabryki kwasu węglowego we Lwowie. Na powyższy zjazd łódzki związek fabrykantów wód gazowych wydelegował kierownika związku p. A. Kaufmana, oraz członków zarządu pp. Sz. Waldenberga i H. Wurnańskiego.

Badanie młodocianych robotników odbywać się będzie na koszt rządu.

Przed kilku miesiącami zostało wydane zarządzenie ministerstwa pracy o *przymusowem badaniu wszystkich młodocianych robotników*. Badanie to zarządzone było z tego względu, iż nieodpowiednie warunki pracy młodocianych powodowały *rozwijanie się u nich w bardzo krótkim czasie różnych chorób zawodowych*.

Bezpośrednio po ukazaniu się powyższego zarządzenia, wynikła kwestja, *kto ma opłacać lekarzy, przeprowadzających inspekcję*. Młodocianych, zgłaszających się do pracy, nie można było takim wydatkiem obarczać, a z drugiej strony, fabryki przyjmujące ich do pracy, nie poczuwały się do obowiązku ponoszenia tych ciężarów.

Wobec powyższego zajął się tą sprawą okręgowy inspektorat pracy i spowodował jej ustalenie w następujący sposób: *w kasie chorych w Łodzi urzędować będą obecnie dwaj specjalni lekarze dr. dr. Siwiński i Boruchowicz, którzy będą mieli za zadanie badanie młodocianych robotników, w wieku od 15—18 lat.*

Po badaniu, lekarze wystawiać będą świadectwa, stwierdzające do jakiego rodzaju pracy nadaje się młodociany robotnik. *Przyjmowanie do pracy bez tych zaświadczeń będzie wzbronione i surowo karane.*

Badanie młodocianych odbywać się będzie zupełnie bezpłatnie, na koszt ministerstwa pracy, codziennie od godziny 3 do 6 po poł. w centrali kasy chorych przy ulicy Wólczańskiej. W poniedziałki, środy i piątki badane będą *dziewczęta* reflektujące na pracę w przemyśle, a pozostałe dni w tygodniu — *chłopcy*. (i)

Nadmiar kawy w Brazylji

Jednym z głównych produktów, które uprawia się w Brazylji — są ziarna kawy. Eksport kawy daje też Brazylji największe stosunkowo zyski. Ostatnio jednak — wobec dość wysokich zysków — wzmogła się uprawa kawy w Brazylji tak silnie, iż brak jest dostatecznej ilości odbiorców, którzyby spotrzebowali nagromadzone zapasy. Do tej pory wprawdzie starał się brazylijski syndykat kawowy nie dopuszczać do przesilenia i do załamania się cen rynkowych — niemniej jednak obecnie wobec silnej nadprodukcji mówi się coraz głośniej o tem, iż dojść musi do silnego spadku kursu kawy. Stan ten mógłby jednak łatwo wywołać kryzys gospodarczy w całej Brazylji, — toteż brazylijskie czynniki rządowe, oraz giełdy kawowe czynią energiczne starania w kierunku opanowania niebezpiecznej konjunktury.

— Druga sesja centralnego komitetu wykonawczego Z.S.R.R., wyznaczona na dzień 15-go listopada, przesunięta została na dzień 28 b. m.

— Z Moskwy donoszą, iż komisarjat ludowy spraw zagranicznych z dniem wczorajszym przeszedł na 7-dniowy tydzień pracy.

— Zakończone zostały manewry litewskiego związku strzeleckiego (szaulisów). W manewrach brały udział wszystkie oddziały strzelców litewskich.

Koncesja Harrimana.
Apetyty innych koncernów.

Warszawski koresp. „Republiki" (B) telefonuje:

W związku z zamiarami, ujawnionymi przez grupę Harrimana o wycofaniu oferty o elektryfikację Polski trzy grupy kapitalistów zagranicznych wystąpiły do rządu polskiego ze swoiemi propozycjami o podjęcie rokowań o udzielenie im koncesji elektryfikacyjnej niektórych terenów poznańskiego, Pomorza oraz części Kongresówki. Grupy te zamierzają otrzymać ewentualnie koncesję także wtedy, kiedy Harriman otrzyma koncesję, gdyż chodziłoby im o elektryfikowanie terenów, nie objętych koncesją Harrimana.

Minister Zaleski wyjechał wczoraj do Bukaresztu.

Warszawa, 22 października.
(Polska Agencja Telegraficzna)

Dzisiaj o godzinie 23.25 wyjechał do Bukaresztu z małżonką pan minister spraw zagranicznych Zaleski w towarzystwie posła rumuńskiego w Warszawie p. Cretzeanu, dyr. gabinetu p. Szumlakowskiego, nacz. wydziału prasy i propagandy p. Chrzanowskiego, oraz zastępcy naczelnika wydziału wschodniego p. R...czyńskiego. Na dworcu żegnali m. in. wiceminister Wysocki, posłowie Patek Grabowski, oraz grono wyższych urzędników M. S. Z. z dyr. Łukaszewiczem szefem protokułu na czele.

Rewolucja dorożkarzy w Pekinie.

PEKIN, 22 października.

Wczoraj wieczorem doszło tu do poważnych rozruchów. Tłumy rikszów (dorożkarze chińscy) uzbrojone w pałki zaatakowały tramwaje, zmuszając pasażerów do ich opuszczenia i bijąc personel tramwajowy. Napady te, dokonywane z premedytacją, trwały ok. 3 godzin. Ogłoszono stan oblężenia. Spokój powoli powraca, lecz ruch tramwajów w dalszym ciągu jest wstrzymany. Przyczyna rozruchów jest tajemnica, choć uważają za taką ostatnie zatargi między związkami zawodowymi rikszów a tramwajarzami.

— Według informacji z urzędowych źródeł chińskich, wojska sowieckie zajęły miejscowość Ta-Hei-Ho Chińczycy natomiast stoczyli ciężką walkę w okolicach Błagowieszczeńska. Szczegółów brak.

Zwolennicy Amanullaha przeciw Nadir Chanowi.

Kalkuta, 22 października.

W Afganistanie wzmaga się opozycja przeciw nowemu królowi Nadir Chanowi. Zarzucają mu, że nie dotrzymał wierności Amannullahowi, w którego imieniu działał.

Jak wiadomo, afganowie i muzułmanie w Indjach zebrali dla Amannullaha znaczne fundusze, które oddali do dyspozycji Nadir Chana, aby ten mógł przeprowadzić kampanję wojenną przeciw uzurpatorowi i przywrócić na tron prawowitego władcę.

Obecnie znowu te same sfery podejmują akcję przeciw Nadir Chanowi, chcąc doprowadzić do przywrócenia tron Amannullahowi.

WIZYTA W BUKARESZCIE.

P. minister Zaleski w towarzystwie kilku urzędników i kilku przedstawicieli prasy wyjechał do Rumunji. Wizyta ta nie jest tylko zdawkową dyplomatyczną grzecznością, ale posiada głęboki sens polityczny, czego dowodem jest duże zainteresowanie w politycznych sferach Rumunji i powitanie, jakie gotuje ministrowi prasa bukareszteńska.

W ciągu ostatnich miesięcy nasz stosunek z Rumunją, niezachwianie dobry od długich lat, uległ pewnym nieznacznym wahaniom. Nie żenujemy się pisać o tem zupełnie otwarcie dlatego właśnie, że zaliczamy się do przyjaciół Rumunji i twierdzimy, że sojusz z tym państwem zarówno ze względów politycznych, jak i gospodarczych daje obu stronom liczne korzyści.

Zagraniczna polityka Polski oparta całkowicie tylko na sojuszu polsko-francuskim zawiodła. Od dłuższego czasu przewidywaliśmy, że szeroko rozreklamowanemu najbliższemu stosunkowi pomiędzy Warszawą a Paryżem musi zaszkodzić z jednej strony zbliżenie niemiecko-francuskie, z drugiej zaś — konsolidacja wewnętrzna Rosji sowieckiej. Dopóki Francja uważała, że Polska może być w każdej chwili odskocznią i taranem do rozbicia Rosji, do opanowania jej bogactw gospodarczych, wreszcie — czynnikiem do utrwalenia nowego reżimu rosyjskiego, który zgodzi się uznać i zapłacić długi wojenne dawnego państwa, — póty byliśmy dla Francji przyjacielem nie do zastąpienia. Kiedy francuzi okupowali Nadrenję, kiedy wszystkie bagnety wymierzone były w Berlin, Europa trzęsła się od mocnych akcentów nacjonalistycznych p. Poincare — Polska miała być drogą stroną obręczy, która trzyma w kupie traktat wersalski i równocześnie tak ściska Niemcy, że nie mogły wrócić do dawnej predominacji w Europie.

Te czasy się skończyły. Dziś najbardziej zatwardziała prawica francuska nie marzy już nawet o rozbiciu Sowietów. Dziś Briand ma odwagę stwierdzenia, że wycofa się z zagłębia Saary o 5 lat przed terminem ustanowionym w Wersalu i zostawi Niemcom bez żadnych zastrzeżeń całe bogactwo tego maleńkiego krajku. Dziś sojusz francusko-polski stracił nie tylko na formie, ale na aktualności, na treści, na nadziejach, które w nim pokładano. Jest to w życiu codziennem obu państw pusty dźwięk i w odległych horyzontach politycznych zaledwie nadzieja na coś, co może się kiedyś stać, ale co się najprawdopodobniej nie stanie...

Oczywistą jest rzeczą, że w tych warunkach Polska, która tak dalece się zaawansowała, nie może na stałe osiąść na lodzie. Od kilku lat wre tedy praca przedewszystkiem nad poprawą stosunków z Londynem, które chwilami były nawet mniej aniżeli poprawne a nigdy nie przekraczały tej granicy. Dziś utworzenie ambasad w Warszawie i Londynie jest jakgdyby przypieczętowaniem końca tego kursu politycznego w obu stolicach .Przyjaźń z Anglją niema jednak dziś bezpośrednich, natychmiastowych politycznych przesłanek. Można ją brać pod uwagę w szerokich koncepcjach światowych, ale na gruncie stosunków naszych bezpośrednich z sąsiadami w codziennem, że tak powiemy, użytku musimy mieć jeszcze jakieś uzupełnienie. I oto przed kilku miesiącami głośno było o nowej konstelacji, która wyłoniła się z gmatwaniny projektów. Chodzi o zadzierżgnięcie silniejszych więzów pomiędzy Polską, Włochami, Węgrami i Turcją. W ten sposób nad Europą południowo-środkową miał zawisnąć doskonale skonstruowany dach na czterech silnych słupach państwowych, posiadających przyszłość polityczną i gospodarczą, zdolność ekspansyjną i wiarę we własne siły. Te cztery państwa są podstawowym czynnikiem pokoju w naszej części Europy i ich zgodne porozumienie mogłoby dać owoce nie do pogardzenia.

***

Dla Polski powstał podówczas problem: jaki będzie stosunek naszej sojuszniczki Rumunji do tego ugrupowania. Sprawa nie jest prosta. Pomiędzy Rumunją a Węgrami toczy się od czasu zawarcia pokoju głęboki spór o Siedmiogród, stanowiący dziś integralną część terytorjum rumuńskiego, a przed wojną należący do Węgier. Obie strony z niesłychaną zaciętością prowadzą przeciwko sobie kampanję propagandową. Obie strony rzucają na siebie najcięższe oskarżenia i niema w Europie dwuch większych wrogów aniżeli Bukareszt i Budapeszt. Rzecz jasna, że Rumunja patrzyła bardzo niechętnym okiem na zbliżenie polsko-węgierskie.

Odrazu wyczuli to Niemcy. Zaczęły się zabiegi polityczno-gospodarcze o Rumunję. W Bukareszcie przyjęty był przez wysokiego dygnitarza państwowego pewien generał niemiecki, z którym rozmawiano o sprawach budowy nowej kolei strategicznej. Konsorcja niemieckie zaofiarowały Rumunji kredyty inwestycyjne. Równocześnie minister Zaleski składał wizytę Węgrom, w Budapeszcie, na jego cześć odbywały się entuzjastyczne owacje, a włoski wiceminister Grandi w Warszawie rozmawiał z Marszałkiem Piłsudskim.

Na gładkiej tafli stosunków polsko-rumuńskich oczywiście pojawiła się rysa, którą każdy uważny spostrzegacz mógł widzieć nawet w prasie obu narodów. Naturalnie, nie chodzi tu o żadne nieprzychylne wystąpienia, ale poprostu o oziębienie temperatury serdecznego dotychczas stosunku.

***

Zagrzanie stosunków jest obecnie celem wizyty p. ministra Zaleskiego. Bukareszt musi być przekonany o tem, że sojusz polsko-rumuński opiera się na takich trwałych fundamentach ekonomicznych i politycznych, że żadne korzyści nie mogą nas zachęcić do jakichkolwiekbądź antyrumuńskich wystąpień. Wręcz odwrotnie: Polska i Rumunja graniczą z Rosją sowiecką, co zmusza nas do wzajemnego oparcia się o siebie i do łącznych postanowień we wszystkich sprawach polityki wschodniej. Nie nadaremnie pierwszy rumuński mąż stanu pojechał do Moskwy w towarzystwie p. ministra Patka...

Z drugiej strony nie możemy zapomnieć, że nawet najbardziej kochające się rodzeństwo, które nigdy sobie krzywdy nie uczyni, które zawsze się wesprze, w stosunku do osób trzecich może mieć swoje odrębne sprawy i interesy. Przecież my nie żądamy od Rumunji, ażeby poparła nas w ciągłej głuchej walce z Niemcami o Pomorze. Przecież my tak samo nie możemy popierać Rumunji w jej znów wysiłkach o utrzymanie Siedmiogrodu.

A mimo to, rozumiejąc się dobrze, wzajemnie nie tylko nie będziemy czynić sobie wstrętów, ale wręcz pomagać sobie będziem w tem głębokiem przekonaniu, że wzrost siły każdej sojuszniczki jest wzrostem możliwości drugiej sojuszniczki. Wiemy, że im potężniejsza będzie Rumunja, im bogatsza, im doskonalsza w swej organizacji państwowej tem silniejsza będzie dłoń siostrzana, którą nam podaje. I niechaj wie Rumunja że każdy krok zmierzający do poprawy bytu Polski, do naszego wzrostu — jest gwarancją interesów Rumunji w całej ich rozciągłości.

Czesław Ołtaszewski.

GDYNIA-ELDORADO BAŁTYCKIE

Jak określił nasz port „Berliner Tageblatt”.--Dewey stwierdza konieczność budowy Gdyni.--Flaga z Orłem Polskim opanowała korytarz pomorski.

Berlin, 22 października.

Sfery polityczne Niemiec bez względu na odcienie, bardzo interesują się sprawą rozwoju wybrzeża polskiego. Nacjonaliści i skrajni prawicowcy wykpi[wają] naszą politykę morską, podczas gdy stronnictwa centrowo-lewicowe zdobywają się na bezstronną ocenę.

Wczorajszy „Berliner Tageblatt“ będący wyrazicielem poglądów stronnictwa demokratycznego, zamieszcza na naczelnem miejscu **artykuł jednego ze redaktorów politycznych** pod sensacyjnym tytułem

„MIASTO KOPACZY ZŁOTA“.

Trzeba przyznać, iż artykuł jest utrzymany w tonie stosunkowo **bezstronnym**, a nawet zawarte w nim poglądy, z których wiele wyraża

PODZIW DLA INICJATYWY POLSKIEJ.

Posiada pierwszorzędny walor polityczny ze względu na powagę pisma, które go zamieściło. „Berliner Tageblatt“ stwierdza, iż położenie Gdyni jest potężne z tego względu, iż posiada cudowny naturalny łamacz fal w postaci półwyspu Hel, a pozatem jest portem, który nie zamarza, co na morzu Bałtyckiem stanowi walor pierwszorzędny. Jeszcze w tym roku wykończona zostanie jedna z

NAJWIĘKSZYCH CHŁODNI W EUROPIE

posiadającą pojemność 15.000 tonn. Pozatem wspaniały, jak się wyraża korespondent niemiecki, śpichlerz dla przechowywania ryżu, który jest łuskany w założonej obok nowoczesnej fabryce. Korespondent stwierdza, iż rząd polski potrafił dla swojej tezy iż **„GDYNIA NIE STANOWI KONKURENCJI DLA GDAŃSKA, A POLSKA POTRZEBUJE JESZCZE DRUGIEGO PORTU,**

pozyskać opinję doradcy finansowego p. Deweya następującymi argumentami:

Obrót towarowy polski w roku 1923 wyniósł 13,5 miljona tonn z czego **9% poszło drogą morską.** W roku 1928 obrót wyniósł 25,5 miljona tonn z czego **40% drogą morską.** Gdańsk uczestniczył w tej kwocie w wysokości 33%, a więc **jego obrót był trzykrotnie większy, aniżeli w roku 1913.** Ponieważ polski rząd oblicza przyszły obrót towarowy drogą morską na 25 miljonów tonn z czego 15 przypadłoby Gdańskowi a 10 Gdyni, teza konieczności budowy Gdyni, jako drugiego portu polskiego jest oczywista. Korespondent niemiecki zaznacza, iż

DEWEY W OSTATNIM SWOIM RAPORCIE STWIERDZIŁ NIEMOŻNOŚĆ ROZBUDOWY GDAŃSKA

posiadającego zaledwie 8,3 km. rozbudowanych wybrzeży portowych, podczas gdy młoda Gdynia z końcem bieżącego roku będzie miała 7 klm. kejów. Pozatem Gdynia posiada tańsze opłaty portowe od Gdańska. Skarży się korespondent „Berliner Tageblattu“ iż **intencją rządu polskiego jest kierowanie masowych artykułów na Gdańsk, podczas gdy dla Gdyni chce się zarezerwować wartościowe towary jak ryż, kawę i sie dzie.**

Jak zawsze, omawiając sprawy polskiego morza, tak i tym razem korespondent niemiecki zaczyna wspominać o rewizji korytarza. Stwierdza jednak, iż

W POLSCE NAWET KOMUNIŚCI NIE WAŻĄ SIĘ MÓWIĆ O REWIZJI GRANIC.

Gdynia jako przyszłe stutysięczne miasto i światowy port, będący imponującem świadectwem pracy ma być

WIDOMYM ZNAKIEM OSTATECZNEGO OPANOWANIA KORYTARZA POMORSKIEGO PRZEZ ORŁA POLSKIEGO.

Mówiąc o porcie wojennym Gdyni korespondent niemiecki żąda wycofania magazynu amunicyjnego z gdańskiej Westerplatte. Artykuł, będący **ciągłem komplimentów w tym światowem piśmie**, zakończony jest następującem stwierdzeniem:

— „Budowa Gdyni i jego portu jest może najbardziej interesującym

FENOMENEM W NOWOCZESNEJ POLSCE.

Każdy fachowiec, jak mogłem stwierdzić, pisze korespondent „Berliner Tageblattu“, uznaje, w budowie Gdyni

TECHNICZNIE PIERWSZORZEDNY WYCZYN.

Uwagi te zakończone są stwierdzeniem iż wysiłek przy budowie Gdyni pochodzi raczej z motywów politycznych aniżeli ekonomicznych, co w przyszłości może się niepomyślnie

Wybory do rady miejskiej w Ciechocinku.

Ciechocinek, 21 października.

Wyniki wyborów do rady miejskiej są następujące: B.B. (na dwuch listach) razem 8 mandatów, niemcy — 1, żydzi ortodoksi — 1, i Nar. Demokr. — 2.

Bez mandatów P.P.S., Bund i sjoniści.

Księżna w kryminale

za fałszowanie weksli.

Ze Lwowa donoszą:

Policja aresztowała 65-letnią księżnę Janinę Puzyna, wdowę po ś. p. Józefie Puzynie, właścicielu dóbr Dobrzanka, koło Tarnopola, z domu Chojecką, pod zarzutem licznych oszustw.

Księżna Puzyna

kupowała w różnych firmach towary na wielkie sumy,

płacąc sfałszowanemi wekslami. Po odbiorze towaru, ten natychmiast sprzedawała za połowę wartości, a weksli nie wykupywała.

Weksle nosiły sfałszowane podpisy jej córki Marji Rylskiej, właścicielki dóbr Stańkowice oraz jej siostry Marji Skałkowskiej, właścicielki dóbr Ruda.

Wskutek tych machinacyj księżnej, poniosły straty różne firmy na kilka tysięcy dolarów oraz firma Brun z Katowic na 2.100 dolarów.

Księżna

odmówiła wszelkich zeznań,

zasłaniając się tem, że ma rzekomo zeznawać w sprawie córki swej i siostry, które jednak zaprzeczyły, jakoby podpisały weksle.

Nagły zgon podczas spaceru

kasjera Banku Depozytowego

W dniu wczorajszym o godzinie 7.30 wieczorem podczas spaceru ulica Piotrkowską około Nr. 113 zasłabł nagle kasjer Banku Depozytowego w Łodzi (Piotrkowska Nr. 5), 54-letni Grzegorz Friedberg.

Przechodnie, widząc ciało mężczyzny, leżące na chodniku czemprędzej pośpieszyli z pomocą, przenosząc je do bramy Nr. 113. Wezwany natychmiast lekarz pogotowia stwierdził już zgon, który nastąpił wskutek anewryzmu serca. Przy szukaniu dokumentów osobistych, stwierdzających tożsamość zmarłego, znaleziono jedynie list adresowany Friedberga, zamieszkałego przy Sienkiewicza Nr. 52. Lekarz pog[illegible] odwiózł zimne już zwłoki do dom[illegible]

Prowadzone dochodzenie [illegible] ustaliło, iż Frydberg od dłuższe[illegible] su choruje na serce i śmierć na[illegible] wskutek ataku. B. p. Frydberg pr[illegible] w charakterze kasjera w Banku [illegible]zytowym od kilku lat; przedtem [illegible]trudniony był u brata swego w [illegible] dzie instrumentów muzycznych „Friedberg i Koc“.

Poradnik dla matek.

Zdrowe zęby mleczne

są nieodzownym warunkiem rozwoju organizmu dziecka.

W ciągu życia człowieka normalnie pojawiają się dwie po sobie następujące serje zębów. Pierwsza — to są t. zw. zęby mleczne, druga — to zęby stałe. Pierwsze zęby mleczne zazwyczaj wykluwają się między 6 a 8 miesiącem życia, ostatnie, mleczne po 20 — 30 miesiącach życia. Zdarza się, że *dziecko rodzi się z zębami;* wielkiego znaczenia to nie ma. W każdym bądź razie, mniemanie, rozpowszechnione wśród ludu, że jest to *dowodem tężyzny i zdrowia,* nie odpowiada rzeczywistości; raczej istnieją przypuszczenia wręcz odwrotne, niezależnie od tego, że z zębami urodzić się mieli Robespierre, Mirabeau, nawet Napoleon.

Zębów mlecznych jest 20, po 10 w każdej szczęce.

Pierwsze stałe zęby wykluwają się w 6 — 7 roku życia i następuje to w ten sposób, że odnośne zęby mleczne wypadają, a na ich miejsce pojawiaja się stałe.

Zęby szczęki dolnej wyprzedzają nieco tak w rozwoju jak i w wykluwaniu zęby szczęki górnej. Ponieważ zębów stałych jest o 6 więcej w każdej szczęce — przeto szczęki rozrastają się tworząc miejsce dla powiększonej ilości zębów stałych.

W 4 — 5 roku życia odżywianie dziecka nie bardzo odbiega od odżywiania człowieka dorosłego, zęby mleczne mają więc dość dużą mechaniczną prace żucia. Warunki szkodliwe, a

powodujące próchnicę

istnieją zarówno w ustach dziecka jak i człowieka dorosłego.

Przyzwyczajono się myśleć w ten sposób: *zęby mleczne i tak wypadają, a przyjdą nowe, pocóż je leczyć?* Pogląd ten jest niesłuszny. Jest to narząd żucia, który dla dziecka nie mniejsze ma znaczenie, niż zęby stałe dla człowieka dorosłego.

Chore zęby mleczne są tak samo szkodliwe i noszą w sobie tyleż *procent niebezpieczeństwa, ile zęby stałe.* Powiedziałbym, że jeszcze więcej, gdyż *organizm dziecka jest mniej odporny niż organizm człowieka dorosłego.* Należy więc o uzębienie dziecka bardziej jeszcze dbać.

Zęby mleczne należy leczyć, by je zachować jaknajdłużej (wykluczam oczywiście przypadki, kiedy wyjęcie jest konieczne, decyduje w każdym przypadku lekarz), a perjodyczne oględziny uzębienia przez specjalistę winno być zaprowadzone już u najmniejszych dzieci. Laicy nie odróżniają zębów stałych od mlecznych. Uważają oni, że w całym okresie zamiany uzębienia mlecznego, na stałe (który trwa do 12 — 13 roku życia) istnieje możliwość zamiany każdego zeba w ustach a zniszczonego na inny. Wystarczy rzekomo tylko ten zniszczony ząb wyjąć. Tak nie jest. Każdy ząb mleczny może się zamienić tylko na jeden stały, czyli, że możliwość zamiany jednych zębów na drugie istnieje dla każdego zęba tylko jeden raz.

Niżej podaję tabelkę, umożliwiającą orjentację, kiedy jaki ząb się wyłuwa, uwzględniając tylko wykluwanie zębów stałych:

Między 6 a 7 rokiem życia — pierwsze trzonowe zęby stałe.

Między 6 a 9 rokiem życia — [illegible]kowe siekacze stałe.

Między 9 a 13 rokiem życia — [illegible] trzonowce stałe.

Między 17 a 40 rokiem życia [illegible] mądrości.

Nie ulega wątpliwości, że nale[illegible] by mleczne otoczyć takąż opieką [illegible] zęby stałe. Twierdzenie, że zębów [illegible]nych leczyć nie warto — niema [illegible] podstawy ani zdrowotnej, ani lo[illegible] ani wychowawczej.

Tylko w pewnych okresach, g[illegible] mleczny jest tak chory, że wyma[illegible] szego leczenia, a jest to ząb, który [illegible] gu 1 — 1 i pół roku będzie zam[illegible] na stały — wówczas można ząb t[illegible] jąć, a nie leczyć. Trudno tutaj w[illegible] przypadki wszystkie; decyduje w [illegible] dym przypadku lekarz. Chciałem [illegible] miejscu tylko zwrócić uwagę ro[illegible] by więcej uwagi poświęcali [illegible] swych dzieci, by nie rozumowali [illegible] sposób, że jeśli ząb mleczny si[illegible] je“ — to najlepiej go wyjąć, [illegible] piej go wyleczyć. Zdrowe zęby [illegible] — to zaczątek zdrowych zębów [illegible]

Dr. Mieczysł[illegible]

POROZUMIENIE N. P. R. LEWICY i P. P. S. FRAKCJI.

Rozgraniczenie wpływów i taktyki na terenie Kasy chorych.

...ząd nie może liczyć się ...ugodami partyjnemi.

Przed kilku dniami „Republika" do-...ła o tem, że w Łodzi toczą się oży-...ne pertraktację pomiędzy przedsta-...elami N. P. R.-lewicy a P. P. S.-frak... w sprawie uzgodnienia taktyki tych ...stronnictw i rozgraniczenia wpły-...w na terenie instytucji samorządo-...ch i ubezpieczeń społecznych. Kon-kretnie chodziło o zmiany, które zajść miały w łonie Kasy chorych i okręgowym związku Kas chorych.

Z ramienia P. P. S.-frakcji w rozmowach tych brał udział w charakterze męża zaufania p. poseł Szczypiorski.

Dowiadujemy się, że rokowania te doprowadziły do WZAJEMNEGO POROZUMIENIA I WSPÓLNEJ LINJI DZIAŁANIA.

Szczególną doniosłość posiada to porozumienie, jeżeli chodzi o rozgraniczenie wzajemnych wpływów. W związku z tem oczekiwać należy kilku nowych posunięć ze strony cytowanych organizacji, tembardziej, że, jak już wspominaliśmy przed tygodniem, porozumienie N. P. R-lewicy i P. P. S.-frakcji dotyczyło również i sprawy nominacji komisarza rządowego w okręgowym związku Kas chorych.

Wizyta ministra Prystora, który bawił w Łodzi w ubiegłą sobotę — pociągnie za sobą, jak się dowiadujemy, cały szereg doniosłych zmian w personalnej obsadzie komisarzy rządowych w poszczególnych Kasach chorych na terenie województwa łódzkiego.

Zmiany te nie są jednak związane z porozumieniem N. P. R.-lew. i P. P. S.-frakcji. Czynniki rządowe nie zamierzają bowiem uzależniać swej polityki na terenie Kas chorych od życzeń, dezyderatów i posunięć poszczególnych organizacji politycznych, nawet tych, które posiadają zdecydowane oblicze prorządowe.

Polityka ministra Prystora jest absolutnie niezależna, a ewentualne zmiany, które są już podobno przesądzone, w żadnym związku nie pozostają z zabiegami pewnych ugrupowań politycznych.

Echa katastrofy pod Karolewem.

Sąd uniewinnił maszynistę i konduktora.

...W dniu wczorajszym na ławie oskar-...ych sądu okręgowego w Łodzi zasie-...dkonduktor kolejowy Marszał i ma-...ista Święciński, którzy pociągnięci ...li do odpowiedzialności

...katastrofę kolejową, która wyda-...ła się w dniu 3 września ub. roku na stacji Karolew.

...Okoliczności tej katastrofy były na-...jące:

...O godzinie 8-ej wieczorem wyruszył ...dzi do Koluszek pociąg towarowy. ...kanaście minut później wyszedł z ...l następny pociąg.

...Dyżurny ruchu na stacji Karolew, ...z którą miały przejeżdżać obydwa ...ągi, polecił zwrotniczemu, aby dał ...ał wjazdowy pierwszemu pociągowi, ...ęci aby przez kilka minut zatrzymał ...nym torze.

...Zwrotniczy uczynił, co do niego na-...ło.

...Obsługa drugiego pociągu towaro-...

...zorjentowała się jednak w sytuacji. ...ąg ten nie zatrzymał się na stacji i ...ofiarą katastrofy. Nastąpiło zderze-..., skutkiem którego rozbiła się lokomotywa i kilka wagonów.

...Pośród kolejarzy nikt nie doznał ...anku.

...Na miejsce katastrofy zjechała spe-...a komisja, która przeprowadziła ...two i ustaliła,

...winę za katastrofę ponoszą nadkon-...or Marszał i maszynista Święciński.

...Święciński twierdził na rozprawie ...dalszej, że zdawało mu się, że na stacji Karolew był wzniesiony sygnał, a gdy spostrzegł swą pomyłkę, nie mógł już wstrzymać pociągu.

Oskarżony Marszał tłumaczył się, że nie mógł dokładnie obserwować sygnałów, gdyż w pociągu towarowym, w którym jechał, nie było specjalnego wagonu służbowego i był zmuszony zająć miejsce w dziesiątym od lokomotywy wagonie.

Świadkowie wyrażali się o oskarżonych naogół bardzo pochlebnie.

Sąd po wysłuchaniu mów prokuratora oraz obrońców skazał Święcińskiego na miesiąc aresztu, Marszała zaś uniewinnił.

das.

Węgierscy tancerze ranni w wypadku samochodowym

Tragiczna przejażdżka do Wilanowa.

Z Warszawy donoszą:

Około godziny 4 nad ranem z restauracji „Nitouche" przy ul. Jasnej wyszło **dwoje młodych ludzi.** Wsiedli do taksówki. Mężczyzna, mówiący akcentem wybitnie cudzoziemskim, polecił kierowcy jechać za miasto.

Pojechali w stronę Wilanowa.

Wracali o godz. 9 rano. Mężczyzna chcąc nieco otrzeźwieć, usiadł koło kierowcy, towarzyszka jego zajęła miejsce wewnątrz taksówki.

Gdy dojeżdżali do fortu Legjonów, na szosie ukazał się wóz z warzywami, jadący do Warszawy. Kierowca chciał wóz wyminąć. Nagle siedzący obok niego pasażer, który myślał, że szofer

nie zdoła wyminąć przeszkody,

chwycił za kierownicę i raptownie skręcił w bok.

Skutki tego były fatalne.

Samochód **zawadził o furmankę**, rozbijając ją doszczętnie, raniąc woźnicę i konia. Taksówka siłą rozpędu wpadła na dwa drzewa przydrożne, łamiąc je, następnie wykonała jakieś

przedziwne „salto mortale"

i znalazła się na placu ogrodzonym drutem.

Samochód strzaskał się doszczętnie. Wszyscy pasażerowie są ranni. Na miejsce wypadku przybyło pogotowie ratunkowe i zajęło się udzieleniem pomocy poszwankowanym.

Okazało się, że niefortunnymi wycieczkowiczami byli tancerze z „Nitouche", węgrzy: Ica Hołowacz i Eugenjusz Francke. Przystojna tancerka uległa okaleczeniu twarzy, towarzysz jej ogólnemu potłuczeniu. Kierowca jest poraniony odłamkami szkła.

Najwięcej ucierpiał woźnica, ma bowiem złamaną lewą nogę.

RADJOPROGRAM

11.58—12.05 sygnał czasu, hejnał z wieży Marjackiej w Krakowie. 12,05—13,10 — Muzyka gramofonowa. 13.10 — Komunikat meteorologiczny. 13.20—15.00 Przerwa. 15,00 — Komunikat gospodarczy. 15,30—15.45 —rzerwa 15.45 — Komunikat harcerski. 16.15 — Program dla dzieci z Krakowa. 16.45—17.15 — Koncert z płyt gramofonowych. 17.15 — Rainis — największy poeta łotewski. 17.45 — Koncert orkiestry P. R. 18.45 — Rozmaitości oraz komunikat Tow. zachęty do hodowli koni w Polsce. 19.10 — Skrzynka pocztowa rolnicza. 19.25 — Muzyka z płyt gramofonowych. 19.40 — Radjokronika. 19,58—20,00 Sygnał czasu. 20.00 — Odczytanie programu na dzień następny 20.15 — Co lubi publiczność teatralna na prowincji. 20,30 — Koncert wieczorny 21,10 — Kwadrans literacki. 21.25 — Recital Ireny Dubiskiej. 22.10 — Moje pierwsze bitwy morskie. 22.25 — Z dymkiem papierosa. 22,35 — Komunikaty PAT. 23.00—24.00 — Muzyka taneczna.

...e kosztuje paszport

...groszy, czy 8 złotych?

...Dowody osobiste wydawane są obe-...przez urząd meldunkowy magistra-... ostatniej stronie tych dowodów ...kowane są par. 18 i 19 rozporzą-... prezydenta Rzeczypospolitej, do-... dowodów osobistych.

...Paragrafy te mówią, że na dowody ...a się 60 groszy, tytułem zwrotu ...w druku. Żadnym innym opłatom ...y osobiste, jak również podania o ...danie oraz załączniki nie podle-...

...Tak brzmi teorja, tak brzmi przepis. ...praktyce wygląda to zupełnie inaczej. ...o wczoraj zwrócono się do naszej ...cji ze skargą, że za markę nalepio-... dowodzie płaci się *zł. 3,30*, za mar-... podaniu zł. 3,85, poza tem za po-...czenie metryki i t. d. I ostatecznie ...60 groszy, jak przewiduje rozpo-...nie, *dowód osobisty kosztuje oko-... złotych.*

...Jest to sprawa zupełnie podobna do ...za paszporty zagraniczne. Pasz-... zagraniczne ulgowe kosztują po 20 .... Gdy się jednak rozpoczyna sta-...nie i opłaca wszelkie potrzebne ..., załączniki i t. d. *okazuje się, że ...dowód ulgowy zagraniczny ko-... nie 20 lecz 100 złotych, a paszport ...ny nie 250 lecz 350 złotych.* (S)

Moje szpileczki.

Święto światła.

Pstrokaciński wracał z biura do domu. Była już godzina ósma wieczorem, a że nasz bohater nie lubił wogóle ani krwi rozlewu, więc spieszył ogromnie, by na czas zdążyć na kolację.

Właśnie skręcał z ulicy Piotrkowskiej w Cegielnianą, udając się w stronę Gdańskiej, gdy nagle ogarnęły go obok złych przeczuć i gorszych jeszcze myśli niesamowite ciemności, jakie panują przeważnie w podrzędnych kinach podczas przed stawień.

Wyciągnąwszy dłonie, Pstrokaciński począł błądzić pomacku, czepiając się ścian. Ktoś zagrodził mu drogę:

— Kto to? — zapytał Pstrokaciński grobowym głosem.

Człowiek, stojący przy murze, zapalił zapałkę.

— A, to pan!... Witam pana!.. (zapałka zgasła). Gdzie pańska ręka?... Gdzie pan się podział?...

— Tu jestem!... A pan?... Gdzie pan jest?...

Nie mogli się znaleźć.

Pstrokaciński podreptał dalej, trzymając się mocno muru.

Nagle potknął się i padł. Poczuł silny ból w nodze. Zaczął krzyczeć i wzywać pomocy. Lecz nikt na zauważył wśród nieprzeniknionego mroku. Ludzie potykali się o niego i padali na chodnik.

Po upływie dziesięciu minut na ulicy Cegielnianej leżało 15 osób, nie mogących podnieść się o własnej sile.

Krzyki nieszczęśliwców stawały się coraz głośniejsze. Zawezwano straż ogniową i pogotowie, które zabrało wszystkich do szpitala.

Nazajutrz w pismach ukazała się następująca wiadomość:

— „Wczoraj w godzinach wieczornych na ulicy Cegielnianej 15-tu przechodniów uległo złamaniu rąk i nóg wskutek ciemności, panujących na tej ulicy. Pięć ofiar walczy ze śmiercią w szpitalu, trzy ofiary skonały. Dalsze umieranie w toku".

A obok widniała druga wzmianka p. t. „Święto światła":

W tych dniach wszystkie narody kulturalne obchodzić będą jubileusz 50-lecia praktycznego zastosowania żarówki elektrycznej.

Wynalezienie żarówki wprowadziło sprawę oświetlenia na nowe tory.

Nowoczesne ulepszone lampy elektryczne pozwalają na zastosowanie ich we wszystkich dziedzinach codziennego życia.

Bolski.

Szczupaki i sandacze

Propozycje eksportu do Czech.

Zbliżający się okres świąt Bożego Narodzenia, a z nim zwiększonej konsumpcji ryb, zmusza już teraz sfery kupieckie do przedsięwzięcia kroków, zapewniających im dostateczną na ten okres podaż ryb.

Zapobiegliwi importerzy czechosłowaccy zwrócili się do firm polskich z propozycją zakupu wielkich partyj polskich ryb mrożonych — przedewszystkiem szczupaków i sandaczy — w okresie przedświątecznym.

BIBLJOTECZKA WILEŃSKA.

Ażeby przyczynić się do ożywienia badań nad przeszłością i teraźniejszością Wilna, magistrat miasta Wilna rozpoczyna wydawnictwo „Bibljoteczki Wileńskiej", w której będą ogłaszane prace zarówno wybitnych uczonych, jak też i początkującego na niwie naukowej pokolenia młodszego.

W ciągu roku 1929 opublikowano 3 tomiki wydawnictwa.

1) **Janina Rodkiewiczówna** w zarysie historycznym pod tytułem **„Cech introligatorski w Wilnie"** przedstawia rozwój tej organizacji, która ze względu na rodzaj rzemiosła, była powołana do odegrania pewnej, aczkolwiek skromnej roli przeszłości kulturalnej miasta.

2) **Prof. Dr. Stanisław Pigoń** w 15-tu studjach, składających się na treść książki p. t. **„Z dawnego Wilna"** traktuje różne momenty z dziejów oświaty, literatury i wogóle kultury umysłowej Wilna w pierwszej połowie wieku 19-go.

KURJER HANDLOWY

Ministerstwo komunikacji potwierdza słuszność zarzutów „Republiki".

TARYFA ZA MIAŁ I BAWEŁN

nie zostanie obniżona.

Interesy Łodzi poświęcono na rzecz G. Śląska.—Jak sprowadzać bawełnę przez Gdańsk, który nie ma na to urządzeń? — Nowy cios w zdolność konkurencyjną Łodzi.

Za podwyższoną taryfę na krosna odpowiedzialny jest związek metalow

Niemal od pierwszej chwili, w której **nowa taryfa kolejowa towarowa** poczęła obowiązywać, na szpaltach „Republiki" ukazują się artykuły, pochodzące zarówno od redakcji jak od zainteresowanych zagadnieniami transportowemi kół gospodarczych, **poddające ostrej krytyce poszczególne jej pozycje.**

Sytuacja stała się prawdziwie przykra. Wiadomo, że nowa taryfa kolejowa, która obowiązuje na miejsce dawnej komplikacji taryf towarowych państw zaborczych, **nie była w żadnym razie „robiona na kolanie"**. Wydanie jej i ogłoszenie poprzedziła **dwuletnia** praca departamentu handlowo - taryfowego ministerstwa komunikacji, narady państwowej rady kolejowej, praca uzgadniająca z izbami przemysłowo - handlowemi i porozumiewania się wielokrotne z organizacjami wytwórców, konsumentów i transportowców.

I tego rodzaju praca już na **pierwsze wejrzenie okazaćby miała rażące usterki, a nawet poważne, zasadniczej natury błędy?**

Artykuły, z któremi czytelnicy nasi mieli sposobność zapoznać się, wykazywały jednak wady nowej taryfy nader dokładnie i **malowały dosadnie niezadowolenie, jakie wzbudziła ona w kołach zainteresowanych bezpośrednio**·

Powodowani chęcią wszechstronnego oświetlenia sprawy, a przedewszystkiem wybadania, czy ewentualne błędy taryfy dadzą się jeszcze usunąć, przeprowadziliśmy specjalne wywiady w ministerstwie komunikacji.

Pozycje taryfy można zmienić.

Cały szereg wątpliwości wyjaśniono nam, a jednocześnie wskazano, że taryfa kolejowa **nie jest** tego rodzaju prawem, którego nowelizacja jest **trudna,** lub wogóle niemożliwa. Przeciwnie uzyskaliśmy zapewnienie od czynników w tej sprawie decydujących, że przeprowadzenie

SŁUSZNYCH ZMIAN W TARYFIE nie natrafi na żadne przeszkody. Ministerstwo komunikacji nie rości sobie żadnych pretensji do nieomylności i chętnie przyjmie wszelkie wskazówki i życzenia do przychylnego ich rozpatrzenia Załączniki do taryfy w formie **dodatków zmieniających lub uzupełniających** jej pozycje poszczególne **wychodzą stale** i jeden nawet już wyszedł. Dodatki te ministerstwo komunikacji uważa za

KONIECZNĄ KOREKTĘ

taryfy i widzi chętnie wszelkie przyczynienie się do jej przeprowadzenia, ażeby dopiero stopniowo, tą właśnie drogą uzupełnień, doprowadzić polskie przepisy taryfowe do zupełnej perfekcji.

Dotychczas **ŻADNE jeszcze memorjały,** ani wnioski szczegółowe **nie wpłynęły** do departamentu handlowo taryfowego, które przedstawiliśmy powyżej, **a na mocy udzielonego nam upoważnienia przez osoby do tego powołane,** spotka się napewno ze szczerem zadowoleniem kół gospodarczych.

Tu inicjatywa należy już do związków gospodarczych, w pierwszej zaś linji do

ŁÓDZKIEJ IZBY PRZEMYSŁOWEJ HANDLOWEJ,

która obecnie do ministerstwa z projektem zmian wystąpić powinna.

Krosna.

Rozmów naszych nie ograniczyliśmy tylko do uzyskania zapewnienia ministerstwa komunikacji, że poszczególne przepisy taryfy — oczywiście jeżeli żądania będą odpowiadały wymaganiom słuszności — można zmienić.

Postaraliśmy się o wyjaśnienie kilku pozycyj taryfy już zakwestjonowanych w artykułach **„Republiki".**

Poruszaliśmy sprawę taryfy ulgowej na przewóz **KROSIEN.** Wykazaliśmy, że tylko krosna wiezione do różnych miejscowości w państwie z **Bielska** korzystają z przewozu po cenie ulgowej· Natomiast krosna wywożone z Łodzi, **mimo iż Łódź posiada fabryki tych maszyn — z taryfy ulgowej nie korzystają.**

Z przedłożonych nam materjałów wynika, że za przewóz **100 kilogramów krosien mechanicznych na przestrzeni 100 kilometrów, rozpoczętych w Bielsku płaci się 1 zł. 69 gr., a za przewóz tej samej wagi krosien na tej samej przestrzeni, ale kiedy maszyny nadane są w Łodzi, płaci się 2 zł. 49 gr., gdyż Łódź nie jest włączona do spisu miast, korzystających dla przewozu krosien z taryfy ulgowej.**

Stwierdziliśmy, że przy opracowywaniu taryfy zgłaszano do wszystkich związków gospodarczych prośbę o podanie swych żądań.

Tymczasem ŁÓDZKI ODDZIAŁ ZWIĄZKU METALOWCÓW nie podał ministerstwu do wiadomości, że w Łodzi znajdują się fabryki krosien. Zaniedbania dopuścił się związek metalowców w Łodzi.

Tak przedstawia się sprawa krosien. **Łódź można włączyć do spisu miast, korzystających z taryfy ulgowej, byleby izba przemysłowo - handlowa** zgłosiła do departamentu handlowo - taryfowego ministerstwa komunikacji odpowiednio umotywowany wniosek.

Miał węglowy.

Stanowisko ministerstwa komunikacji można ująć następująco:

„Ulga udzielana w przewozie miału węglowego była dla Polski czemś **zupełnie specyficznem,** niespotykanem zupełnie zagranicą· Przedwojenna taryfa kolejowa rosyjska, obowiązująca dla Łodzi nie znała tej ulgi również. Wszystkie państwa wystrzegają się skrupulatnie stosowania różnicy cen przewozu miału i węgla w kawałkach przedewszystkiem ze względu na niesłychanie trudną kontrolę i olbrzymie pole do nadużyć. Przewożenie wagonów węgla w kawałkach, posypanego tylko miałem i deklarowanego jako miał, jest zjawiskiem niemal codziennem, a przy olbrzymich ilościach przewozów węglowych zapobieganie temu jest wykluczone. Niema zresztą żadnej zdrowej racji gospodarczej, któraby usprawiedliwiała faworyzowanie przewozu miału węglowego i to jeszcze tam, gdzie na zwiększeniu wydobycia węgla zależy w równej mierze państwu jak przemysłowi i robotnikowi.

Wprowadzenie ulgowej taryfy przewozowej dla miału w Polsce **miało powody, ale takie, których aktualność już całkowicie wygasła.** W roku 1924-ym kopalnie węgla były zawalone górami całemi miału i sprzedawały go niemal „za darmo", bo za 3 do 4-ch złotych za tonnę. Kopalniom zależało tylko na tem, ażeby **pozbyć się** zajmującego miejsce, trudnego do sprzedania towaru. Dosłownie nie było gdzie zwalić węgla świeżo wydobytego. Wówczas kolej przyszła z pomocą właścicielom kopalń i wprowadziła ową wyjątkowo niską cenę za przewóz miału, gdyż tani transport przy taniej cenie materjału był już **PRAWDZIWĄ ATRAKCJĄ DLA KUPUJĄCYCH.**

Wówczas też właśnie przemysł przebudowywał swe paleniska w kotłowniach, gdyż naprawdę oszczędność była olbrzymia.

Obecnie **sytuacja zmieniła się** całkowicie. Niska taryfa przewozowa spełniła swe zadanie znakomicie. Kopalnie zostały oczyszczone i cena tonny miału węglowego wynosi obecnie od 13 do 15 złotych. Ostatnio delegaci przemysłu węglowego opowiadali w ministerstwie komunikacji rzecz brzmiącą wręcz groteskowo; **oto domagania się miału są tak uporczywe, a jest go tak mało, że chcąc dogodzić klijenteli, kopalnie mielą drobniejsze gatunki węgla na miał!..**

Dlatego też ministerstwo komunikacji nie widzi żadnego powodu dalszego dawania przywilejów transportowi miału węglowego, a obecnie jeszcze istniejącą ulgę 10-cio procentową dla miału traktuje tylko jako przejściową".

Z DNIEM 30 WRZEŚNIA 1930 ROKU MOC DZIAŁANIA PRZEPISU O ULDZE KOŃCZY SIĘ I CENA PRZEWOZU MIAŁU RÓWNAĆ SIĘ BĘDZIE CENIE PRZEWOZU NORMALNYCH GATUNKÓW WĘGLA.

Ulga ta była bowiem — jak nam dowiedziono — jedynie przepisem wyjątkowym i czasowym, zastosowanym tylko dla ulżenia „zasypanym" przez miał kopalniom.

Forsowanie przewozu bawełny

przez Gdynię i Gdańsk.

Podstawowy surowiec przemysłu włókienniczego, transportowany ciągle jeszcze przez Bremę, przechodzi granicę **Fraustadt — Leszno lub Stentsch — Zbąszyń** i stamtąd kolejami polskiemi przewożony jest do Łodzi.

„Republika" sygnalizowała **już** powstawanie nowych i powiększanie istniejących przedsiębiorstw transportowych, które załatwiają **przewóz bawełny** z Leszna do Łodzi **samochodami,** co ma podobno opłacać się o wiele ekonomiczniej, aniżeli transport koleją według podwyższonych pozycji taryfy·

Ministerstwo komunikacji nie kryje bynajmniej tendencji, jaka powodowała niem przy podwyższaniu ceny przewożu bawełny od granicy niemieckiej. Ministerstwo zdecydowało się

FAWORYZOWAĆ PRZEWÓZ BAWEŁNY PRZEZ PORTY POLSKIEGO OBSZARU CELNEGO, A MIANOWICIE GDYNIĘ I GDAŃSK.

Przewóz drogą lądową bawełny, wyła**dowanej w tych portach** jest w[illegible] wej taryfy **niezwykle tani.**

Konieczność przerzucenia [illegible] bawełny z Bremy do portów [illegible] obszaru celnego jest powszech[illegible] na. Jednak oba te porty nie s[illegible] gotowe do odegrania dla przem[illegible] skiego roli Bremy, ale prac[illegible] zagadnieniem **muszą być przy**[illegible]

Według opinji ministerstwa [illegible] kacja samochodowa problem[illegible] rozwiąże. Obliczono, że prze[illegible] **bawełny** z Leszna do Łodzi [illegible] według nowej taryfy przeszło [illegible] Jest wielce wątpliwe, czy [illegible] może transport ten uskutec[illegible] Przecież przeciętna kalkulacja [illegible] **własnych** przewozu autem [illegible] wykazuje 50 groszy za [illegible] Łódź odległa jest od Leszna [illegible] 240 kilometrów.

Zajęcie się serjo problem[illegible] sportu **przez Gdynię i Gd**[illegible] więc przed przemysłem łódz[illegible] problem palący, bo już „bijąc[illegible] szeni".

Działać należy szybko. [illegible] **odnoszącej się do bawełny** [illegible] **stwo komunikacji nie zmie**[illegible] ciwieństwie do innych pozy[illegible] których, jak nas zapewniono [illegible] uzasadnione dezyderaty [illegible] uwzględnione.

WŁAD.

Informacje uzyskane prze[illegible] **warszawskiego korespondent**[illegible] **pełni potwierdzają słuszność** [illegible] **nych przez „Republikę" zar**[illegible] **adresem ministerstwa komu**[illegible] **nika z nich w pełni**

KARYGODNA LEKKOMYŚ[illegible]

z jaką traktuje się najbardziej [illegible] **interesy Łodzi·**

O ile może w sprawach [illegible] **cych taryfy za krosna minist**[illegible] **munikacji ma rację, gdyż ob**[illegible] **łódzkiego związku metalow**[illegible] **udzielenie odpowiedzi na ank**[illegible] **prowadzaną w swoim czasie** [illegible] **menty dotyczące taryfy za** [illegible] **wełnę są skandaliczne.**

Na przeróbkę rusztów w[illegible] **wydał przemysł włókienniczy** [illegible] **złotych. Obecnie zaś, gdy „BARONOM WĘGLOWYM" KALKULUJE SIĘ SPRZEDAŻ** [illegible] **KÓW GRUBSZYCH,** **min.komunikacji bez zmrużenia** [illegible] **święca interesy Łodzi na rzecz** [illegible] **szych potentatów. Argumenty** [illegible] **stwa, iż przed wojną taryfa** [illegible] **nie znała różnic między miał**[illegible] **mi gatunkami węgla nie** [illegible] **krytyki, gdyż od tego czasu** [illegible] **kolosalne zmiany w technice** [illegible] **Podcinanie zdolności konku**[illegible] **włókiennictwa na rzecz pr**[illegible] **przemysłu węglowego, który** [illegible] **z szeregu przywilejów eksp**[illegible] **kosztujących ogół setki milj**[illegible] **tych, jest dowodem zupełn**[illegible] **zrozumienia dla najbardziej** [illegible] **nych zagadnień gospodarczych**[illegible]

Ciąg dalszy na str[illegible]

Ostrzeżenie.

Skradziono następujące weksle:

5 weksli po 100 dol pł. 20.8 1930 r. wyst. B. Weinberg, Piotrkowska 42, zlec. Mendel Makower;

5 weksli po 100 dol. pł. 20.11 1930 r. wyst. B. Weinberg, Piotrkowska 42, kantor wymiany, zlec. M. Makower,

4 blanco weksle po 500 zł. wyst. E. Makower,

5 blanco weksli po 300 zł. wyst. Ch. M. Herszenbaum,

5 blanco weksli po 400 zł. wyst. Ch. M. Herszenbaum,

5 blanco weksli po 500 zł wyst. Ch. M. Herszenbaum,

1 blanco weksel na 400 zł. wyst. A. D. Cederbaum,

2 blanco weksle po 100 zł. wyst. M. Działoszyński,

2 blanco weksle po 500 zł. wyst. J. Lewin. — Niektóre z tych weksli były na zlecenie M. Makowera.

1 protest na zł. 200.— wyst. Mordka Gicht, Warszawa, Dzika 24, zlec. D. Rotlewi, żyro I. i D. Fiszler, 1 protest na zł. 83.— wyst. D. Kleiman, Poznań, Żydowska 26. zlec. D. Gutman i M. Goldberg, 1 protest na zł. 400.— wyst. M. Działoszyński, Łódź, Zawadzka 6, pł. 31.1. 1929 r, zlec, M, Makower. Weksle powyższe unieważniam i ostrzegam przed nabyciem. MENDEL MAKOWER, Wschodnia 57.

Ogłoszenia drobne.

Kupno i sprzedaż



Piotrkowska 123, w podw.

NA RATY! Tanio! Najdłuższe terminy! Towary manufakturowe, galanteryjne, obuwie, białe towary, firanki, kapy, kołdry, bielizna męska i damska poleca „Kredyt", Nawrot 15. Uwaga I-e piętro, front. 25

DOM nowowybudowany 4 piętra z frontowym placem 26 mtr. do zabudowania do sprzedania. Oferty do administracji pod „S. P." 30

KASA ogniotrwała prawie nowa do sprzedania. Wiadomość: tel. 57-23 między 11—12 i 3—4. 23

TANIO sprzedam salonik i różne meble 4-pokojowego mieszkania. Żeromskiego 77/14, od 9—11, 4—6. 24

MEBLE różne z powodu wyjazdu do sprzedania. Nawrot 100, II drzwi parter. 24

BIŻUTERJE kupuje. Pełną wartość płacę. Solidne traktowanie „Preciosa" Piotrkowska 123, w podwórzu.

UBIORY męskie, damskie obuwie, swetry na wypłatę. Piotrkowska 37, III wejście, 1 piętro.

BIŻUTERJA, zegarki na raty, ceny gotówkowe „Preciosa", Piotrkowska 123 w podwórzu.

TAKSÓWKĘ Chevrolet w dobrym stanie sprzedam lub przyjmę wspólnika. Obejrzeć: Brzeska 10, Bałuty. 23

APARAT fotograficzny do sprzedania. Przejazd 69, Zajfert. 23

SKLEP do odstąpienia przy ulicy Sienkiewicza w pobliżu Nawrot. Wiadomość: telefon 79-04 w godz. 5—6. 27

FUTRO sprzedam tanio w dobrym stanie tchórze (ełki) Zakątna 67 u gospodarza. 23

SPRZEDAM pół murowanego domu. Wesoła 9 (przy Lutomierskiej). Wiadomość u gospodarza od 3 do 7 wiecz.

FISHARMONJE sprzedam za 400 zł. Sienkiewicza Nr. 15, Kosińska. 23

KOTŁY 25×12 — 28×6 i pół 15×6 i kilka innych. Petersburska 11 Rydzewski. 26

Lokale

DO WYNAJĘCIA sklep łącznie z frontowym pokojem i kuchnią. Wiadomość u gospodarza. Kilińskiego 163, codz. między 2—4 po poł. 25

2 POJEDYŃCZE pokoje, elegancko umeblowane z telefonem przy rodzinie do wynajęcia. Odpowiednie również na kancelarię adwokacką lub do przyjęć lekarskich. Karola 18, I piętro, m. 5, front. 23

MIESZKANIE ładne 4 pokojowe z wygodami oddaje. Traugutta 10/24. Telefon 79-17. 22

W PIERWSZORZĘDNYM domu pokój do wynajęcia z meblami, 2 piętro front oddzielne wejście, telefon. Nawrot 15, m. 6. 23

ŁADNIE umeblowany pokój zaraz do wynajęcia. Anny 20, m. 9. 23

POKÓJ frontowy duży dwuokienny, z niekrępującem wejściem do wynajęcia. Cegielniana 85, m. 12. 23

DWA pokoje, wyg. oddzielne wejście, śródmieście do oddania. Biuro „Bip". Piotrkowska 93, m. 9. 23

POKÓJ umeblowany, słoneczny frontowy z osobnem wejściem od zaraz oddam. Aleja 1-go Maja 19, m. 8. 23

DUŻY frontowy pokój umeblowany jest do wynajęcia, Cegielniana 51 fr. m. 7. 23

MIESZKANIA do wynajęcia oraz sklep spożywczy i piwiarnia róg Narutowicza i Zagajnikowej. 23

POKÓJ duży słoneczny zaraz do wynajęcia. Wólczańska 41, m. 21. 23

POKOJE umeblowane, bez mebli z klatki schodowej, dla małżeństwa i osób pojedyńczych poleca biuro „Polruch", Traugutta 4. Telef. 41-01. 23

POSZUKUJĘ dużego, słonecznego pokoju elegancko umeblowanego, blisko Banku Polskiego. Oferty pod „Staba"

MIESZKANIA 1 pokój z kuchnią, 2 pokoje z kuchnią i 3 pokoje z kuchnią. Cegielnianej 99. 24

DO WYNAJĘCIA dla samotnego pana umeblowany słoneczny pokój przy rodzinie, wejście oddzielne. Wiad. w administracji. 24

DWA pokoje z kuchnią do wynajęcia. Nawrot Nr. 72, lewa of. parter 23

MIESZKANIE umeblowane oddam za pożyczenie tysiąca złotych. Wiadomość: Biuro Informator, Piotrkowska nr. 110. 23

POKÓJ słoneczny ze wszelkiemi wygodami i telefonem wynajmę jednej osobie. Wschodnia 36, m. 13. 25

DO WYNAJĘCIA pokój umeblowany Nawrot 2, III brama, 2 piętro, front m. 31, od 2-ej. 23

LOKAL handlowy, składający się 2-ch sal, mieszczący się na parterze, 9 okien frontowych obszar około 120 mtr. kwadratowych, zaraz do oddania. Wiadomość: Zachodnia 59. 24

LOKAL fabryczny, mieszczący się na parterze dzienne światło z dwuch stron, około 300 mtr. kwadratowych, zaraz do oddania. Wiadomość: Zachodnia 59. 24

POKÓJ do wynajęcia przy inteligentnej rodzinie Wólczańska 3, m. 8. Obejrzeć 8—9 wieczorem. 26

Posady

POSZUKUJĘ kilku zdolnych wymownych agentów mających dostęp do instytucji handlowych i przemysłowych. Oferty sub: „A. P." do „Republiki" 23

ZDOLNA panienka (izraelitka) poszukuje posady w charakterze sprzedawczyni. Oferty pod „Zdolna". 23

POTRZEBNY podręczny do krawca ul. Karolewska nr. 32. 23

MŁODY człowiek z ukończonym kursem tkactwa z kilkuletnią praktyką w branży chustek strajchg. i bawełnianej ze znajomością buchalterji fabrycznej poszukuje odpowiedniej posady. Pierwszorzędne referencje. Łaskawe oferty sub „Majster tk." do „Republiki"

MŁODY mężczyzna poszukuje pracy niezależnie jakiej branży. Oferty do adm. „Republiki" sub: „M. G." 23

RETUSZER operator z długoletnią parktyką przyjmie posadę w większym zakładzie. Oferty do „Republiki" pod „Retuszer". 23

LEKARZ - dentysta poszukuje posady asystentka na pół dnia. sub: „Lek.-dent.". 23

FRYZJERKA dobra poszukuje pracy w dobrym punkcie, może być na wyjazd. Zgłoszenia do adm. pod „Fryzjerka". 23

ZDOLNA kreślarka, maturzystka, z pisaniem na maszynie poszukuje jakiejkolwiek pracy, najchętniej u architekta. Oferty „Pracowita". 23

POSZUKUJEMY krawców kuśnierzy i farbiarza futer. Pogotowie krawieckie. Żeromskiego 91. 23

POTRZEBNA panienka do dzieci za utrzymanie. Oferty sub: „Inteligentna" do „Republiki". 23

ENERGICZNY agent i inkasent branży kolonjalnej ze znaczną klijentelą poszukuje posady w odpowiedniej firmie możliwie na prowizję. Oferty do adm „Republiki" pod „Energiczny". 23

NAUCZYCIELKI śpiewu poszukuje 7 kl. szkoła prywatna powszechna. Oferty sub: „Śpiew" do adm. „Republiki"

BYŁY pomocnik ekspedjenta poszukuje pracy ekspedjenta, portjera, gospodarza. Jednocześnie znam roboty: ciesielskie, stolarskie. Oferty pod „Pracowity". 23

OSOBA młoda zna kuchnię przyjmie posadę u starszego Pana. Of. do „Republiki" sub: „Gospodarstwo". 23

FRYZJER damski poszukuje kondycji. Oferty do adm. pod „B. T.". 23

DOZORCA znający się nieco na ogrodnictwie na letnisko pod Łodzią poszukiwany. Oferty sub: „Uczciwy" do adm. Referencje wymagane. 23

Nauka i wychowanie

NIEMIECKI gruntowny: gramatyka, literatura, konwersacja, korepetycja. Specjalny kurs dla biuralistów. Pomorska 22, fr. I piętro, m. 4 od 2—3 po poł. i o 7 wiecz. Proszę dzwonić. 27

BUCHALTERJI naucza szybko nauczyciel nauk handlowych. Udziela również niemieckiego, francuskiego, korespondencji. Wólczańska 98, m. 14. 23

STUDENT wyższego semestru udziela lekcji i korepetycji. Zapóźnionym metoda skrócona. Przygotowuje do egzaminów dla eksternów. Gdańska 23, m. 2, front, I piętro 23

Rozmaite

CHOROBY serca, Basedow, astma. Sanatorium „Salus" d-ra Kupczyka, Kraków Szujskiego. 31

ARTYSTA malarz L. Jankowski, Radwańska 7. Specjalność portrety, również rodzajowe, krajobrazy i kwiaty 3. 11.

OSOBY poszkodowane przez sukcesorów Jana Wicher z Rudy Pabjanickiej proszę o przybycie na sprawę w Sądzie Okręgowym, mającą się odbyć w czwartek 24 października r. b. Ewentualnie oferty pod „F. W.". 23

PIERWSZORZĘDNE zastępstwo obejmę na Małopolskę, złożę do 5.000 dolarów kaucji, M. Leiter, Lwów, Kuszewicza 2. 2

ZGINĄŁ 3-miesięczny wilczek. Wynagrodzę. Wysoka 19, Dunajewski. 23

POSZUKUJĘ spólnika do Mech[anicznej] Stolarni, interes zarobkowy w dobrym punkcie, mający świetną [perspek]tywę rozwoju. Oferty pod „Sto[larnia]"

DNIA 21 b. m. zgubiono 400 zł. [...] waju Nr. 11 albo w halach przy [...] miejskiej 19, uczciwego znalazcę [pro]sza się o doręczenie pieniędzy [...] domu przy ul. Wójtowskiej 10, [wyna]grodzenie 100 zł.

POTRZEBNI chłopcy do spr[zedaży] gazet. Zgłaszać się ul. Radwańska m. 29.

Zagubione doku[menty]

ZAGINĘŁA książeczka wojsk[owa] [na] imię Franciszek Kozłowicz, wyd. K. U. Łódź, rocznik 1899.

STANISŁAW Maciejewski, [...] na 91, zgubił książeczkę wojsk[ową]. Zwrócić za wynagrodzeniem.

ZAGINĄŁ paszport zagraniczny [...] Goldberg za numerem..../. wyd. 1928 roku

RAJN Amalja zgubiła dowód [...] oraz legitymację od zapomogi [nu]merem 27400

ZAGINĘŁY dwa weksle na zł. [...] pł. 1. 3. 1930 r. i zł. 114.— [...] 1930 oba z wystawienia Henryka [...]kowicza w Łodzi, ul. Zielona 44 [...] cenie Sz. Wajgensberga. Wei[...] wyższe unieważnia się.

ZELIG Tabakszmekier, zam. [...]wa 20, zgubił zaświadczenie [...]tygentowe, wydane przez biuro [wojs]kowo - policyjne w Łodzi.

ZAGINĄŁ protest na zł. 300 [...] 9. 1. 29 w Błotnicy, podpisany [...] M. Durek na zlecenie I. Toren[...] niejszy protest unieważnia się.

ZAGINĄŁ weksel na zł. 100.— [...] stawienia J. Granasą na zlecenie [...] Waigensberga płatny 15 marca [...] w Zduńskiej Woli. Weksel [...] niniejszem unieważnia się.

LESZCZYŃSKI Jechok Hersz [...] świadczenie wojsk. z kom. Pol[...] Łodzi.

Redakcja i Administracja, Piotrkowska 49. Godziny przyjęć Redakcji 6—7 po poł. Telefon Administracji 22-14. Telefony Redakcji: 27-24, 36-43, 3[...]

Prenumerata „Ilustrowanej Republiki" ze wszystkimi dodatkami wynosi w Łodzi zł. 5.60 za odnoszenie do domu 40 gr., z przesyłką pocztową w kraju zł. 6.50, zagranicą zł. 10. „Express" i „Republika" wraz z odnoszeniem 9.00 złotych

Ogłoszenia: ZWYCZAJNE: 10 gr. za wiersz milimetrowy (na stronie [...]) W TEKŚCIE: 40 gr. za wiersz milimetrowy na stronie [...] NEKROLOGI: 30 gr za wiersz mil. (na str. 4-szp.) Zarecz. i zaśiub. po [...] tekście [...] miejsce zastrzeżone specjalna dopłata. Zamiejscowe o 50 proc. zagraniczne o 100 proc. Za terminowy druk ogłoszeń administracja nie odpowiada. Ogłoszenia specjalne o 50 proc. drożej. Drobne 12 groszy. — Najmniejsze zł. 1,20. poszuk. pracy 10 groszy.

Wydawca: Władysław Polak. Redaktor odpow.: Wacław Smólski. W drukarni „Republiki" sp. z ogr. odp. Piotrkowska 49